

Årsberetning 2013

Innledning

Styrets årsberetning sammen med resultatregnskap, balanse, kontantstrømanalyse og noter til regnskapet har som formål å dekke kravene i "Lov om årsregnskap m.v. av 17. juli 1998 nr. 56" og "Forskrift av 16. desember 1998 nr. 1240 om årsregnskap m.m. for banker, finansieringsforetak og morselskap for slike". Grue Sparebank har valgt å kombinere offentliggjøringen av finansiell informasjon i henhold til "Forskrift om kapitalkrav for forretningsbanker, sparebanker, finansieringsforetak, holdingselskaper i finanskonsern, verdipapirforetak og forvaltningsselskaper for verdipapirfond (kapitalkravsforskriften) av 14. desember 2006" i et felles dokument sammen med ordinær årsrapport for 2013. Vi vil med offentliggjøringen bidra til at markedsaktørene bedre kan vurdere Grue Sparebanks risikonivå, styring og kontroll med risikoene samt bankens kapitalisering. Grue Sparebank utarbeider på grunn av uvesentlig betydning ikke regnskap på konsolidert basis for konsernet, men datterselskap og tilknyttet selskap er omtalt i årsberetning og noter. Kapitaldekningsberegning er utført både for morbank og konsern.

Den økonomiske utviklingen nasjonalt og internasjonalt påvirker Grue Sparebanks, våre privatkunders og det lokale næringslivets rammebetingelser. Styret har innledningsvis derfor valgt å omtale noen viktige makroøkonomiske forhold i beretningen.

Norsk økonomi i konsolidering

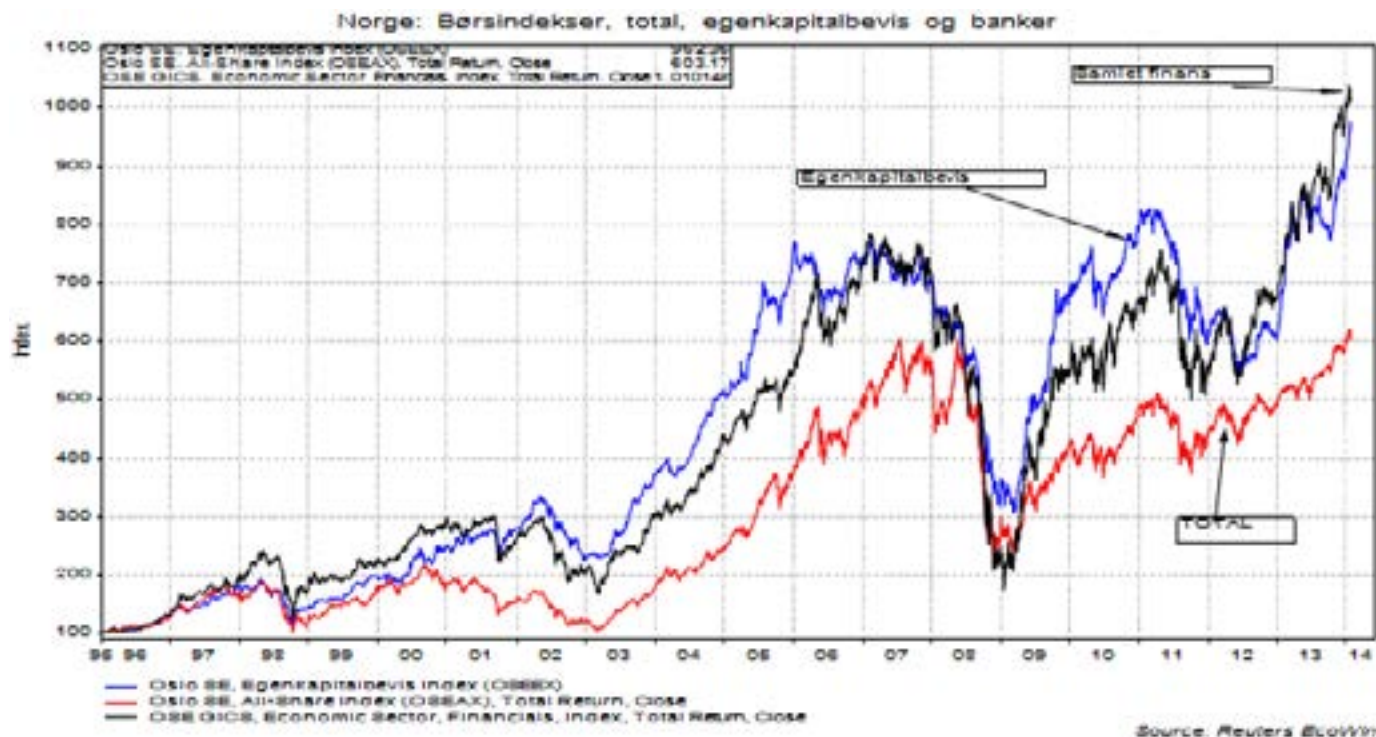
Norsk økonomi var i 2013 preget av moderat vekst i økonomien, noe høyere inflasjon enn vi har sett de siste år, sterk kursoppgang på Oslo Børs og et omslag i boligmarkedet.

Den gradvise forverringen av økonomisk vekst hindret rentene i å stige. Pengemarkedsrenten (3 mnd NIBOR) ved årsskiftet var 1,69 %, pengemarkedsrenten var ved forrige årsskifte 1,82 %. Bankenes innlån i pengemarkedet ble også gjennomgående billigere. Imidlertid stilles det økte krav til bankens egenkapital og likviditet, noe som gjør at de fleste banker må styrke sin kapitalbase.

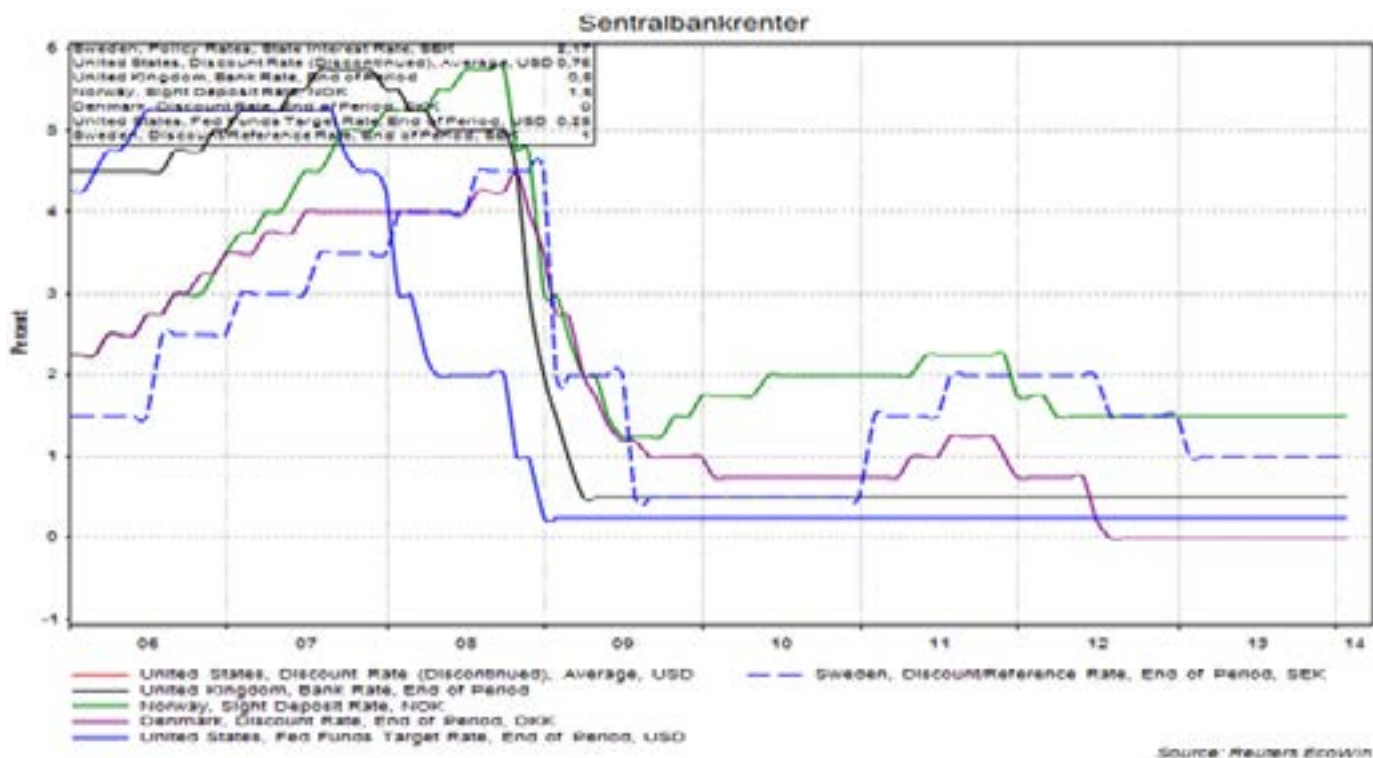
Kronekursen fulgte konjunktorene, og falt med omlag 10 % gjennom året. Norsk næringsliv fikk dermed styrket sin kostnadmessige konkurranseevne gjennom året.

Arbeidsmarkedene var noenlunde i balanse med en lønnsvekst på om lag 4 % for alle arbeidstakere sett under ett. Arbeidsløsheten økte gradvis gjennom året, men er fortsatt på et lavt nivå i europeisk sammenheng.

Prisveksten endte på 2,1 % for året, mens boligverdiene steg med 4,7 % målt ved eiendomsmeglernes indekser. Boligprisene var sterke i årets første måneder, men slo om til klar nedgang i andre halvår i fjor. Oslo Børs endte opp nesten 24 % i fjor (se tabell under). Dette til tross for at antall konkurser i næringslivet steg gjennom fjoråret.

Verdensøkonomien var preget av normal økonomisk vekst i 2013, med en vekst i BNP (bruttonasjonalprodukt) på 3,0 %. Fortsatt er det de fremvoksende økonomier, med Kina i spissen, som vokser sterkest, mens det ikke var noen vekst i EU. Inflasjonen og renten holdt seg lav. Den Europeiske Sentralbanken kuttet sin utlånsrente til 0,25 % mot slutten av året.

Moderat økonomisk vekst, lav inflasjon og lave renter ventes både ute og hjemme i 2014. Arbeidsledigheten vil trolig holde seg høy i de fleste av våre naboland og stige noe i Norge. Eiendomsmarkedene vil trolig forbli krevende i deler av landet.

Det ventes ingen renteøkninger fra Norges Bank i 2014.

Lokale forhold og lokalt næringsliv

Lokalområdet er preget av små bedrifter i næringer med lav lønnsomhet og svak vekst. Liten tilgang på egenkapital er en utfordring for lokale bedrifter ved finansiering av vekst og ved investeringer i varige driftsmidler. Investeringsviljen i næringslivet lokalt oppleves for tiden generelt sett liten. Evnen til å skape lønnsomhet og egenkapital til nyinvesteringer er klart størst for de store bedriftene som fungerer som motorer for øvrig næringsliv ved at de skaper ringvirkninger for mindre bedrifter. En stor del av næringslivet er knyttet til bygg- og anleggsbransjen direkte eller som leverandører til denne. Betydelig redusert byggeaktivitet lokalt gir derfor negative ringvirkninger for mange lokale bedrifter. Regionens største utfordring er manglende vekst i næringsliv og svak utvikling i folketall i regionsenteret Kongsvinger.

På grunn av handelslekkasje til andre kommuner, er utviklingen i handelsnæringen i Grue kommune negativ. En større handelsvirksomhet er i ferd med å etablere seg i kommunesenteret. Dette vil forhåpentlig gi positive ringvirkninger for handelsnæringen for øvrig i kommunen. Negativ befolkningsutvikling over tid, er kommunens største utfordring. Det er generelt sett blitt etablert svært få nye virksomheter i regionen de senere årene. For framtidig utvikling i kommunen vil nytenkning være av avgjørende betydning for å lykkes å etablere nye virksomheter i regionen som skaper ringvirkninger i kommunen.

Avlingene i jordbruket ble gode etter en god vekstsesong i 2013. Økonomien i kornproduksjonen er svak etter mange år med tilnærmet uendrede kornpriser. Utviklingen over tid fører til at marginale kornarealer blir tatt gradvis ut av bruk. Svak kornøkonomi fører til at produsentene, bortsett fra noen få profesjonelle planteprodusenter, i stor grad ikke fornyer sitt produksjonsapparat. Potetdyrking er en viktig produksjon i lokalområdet og betyr mye for de samlede inntektene i jordbruket. Potetdyrkingen er en svært spesialisert produksjon som domineres av stadig færre, men større produsenter.

Strukturrasjonaliseringen i jordbruket fortsetter ved at eiendommer i hovedsak leies ut til naboer, men også at eiendommer i økende grad legges ut for salg. En annen utvikling er at stadig flere skiller ut tunet på sin landbrukseiendom og selger produksjonsarealet til andre produsenter. Strukturrasjonaliseringen reduserer det totale investeringsbehovet i næringen betydelig. Prisene på landbrukseiendommer er meget høye og fortsatt stigende, dette i stor grad som følge av kjøpere med hovedinntekt fra annen virksomhet som vektlegger bomiljø sterkere enn inntektsmulighetene på eiendommene. Strukturrasjonaliseringen fører en reduksjon i antall aktive gårdbrukere og spesielt heltidsbrukere, noe som er negativt for produksjonsmiljøet i vårt område.

Husdyrproduksjonen har i flere år holdt seg forholdsvis stabil, bortsett fra melkeproduksjonen som er kraftig redusert. En yngre mjølkeprodusent har i 2013 startet byggingen av ny driftsbygning for å utvide mjølkeproduksjon. Dette er den første store investeringen knyttet til mjølkeproduksjonen i vårt område på mange år. Det meste av produksjonen av sauekjøtt i området er avviklet de senere årene på grunn av forekomsten av rovdyr i beiteområdene. Enkelte av disse produsentene har lagt om til produksjon av storfekjøtt, økonomien i spesialisert storfekjøttproduksjon oppleves av de fleste produsentene som svak. Økonomien i svinekjøttproduksjonen er presset på grunn av overskudd av svinekjøtt. Det er de siste årene etablert flere nye produksjonsanlegg for fjørfe i vårt område, som følge av Nortura Samvirkekylling sin virksomhet i Våler kommune. Enkelte bønder som tidligere har vært rene planteprodusenter, starter nå opp med

fjørfeproduksjon for å sikre heltids arbeid på gårdene. Denne utviklingen fortsatte i 2013. Innovasjon Norge er en viktig finansieringskilde for investeringer i husdyrproduksjon og en viktig samarbeidspartner for de lokale bankene.

Nedleggelse av celluloseproduksjonen på Tofte, har skapt usikkerhet knyttet til priser og avsetningsmuligheter for massevirke i vårt område. Vårt område ligger gunstig plassert med store skogområder mot grensen til Sverige. Redusert etterspørsel i Norge er kompensert med økende etterspørsel etter tømmer og massevirke i Sverige. Prisene på tømmer har på grunn av eksport til Sverige vært meget høye. Totalt ble det avvirket ca. 267.000 m³ tømmer, gjennomsnittsavvirkningen siste fem år har vært på ca. 198.000 m³. Årets avvirkning er historisk høy og representerer en bruttoverdi på ca. kr 90 mill.

Grue Sparebank ser det som viktig å bidra til næringsutvikling og verdiskaping i området. Dette gjøres blant annet ved å gå inn som aksjonær i lokale utviklingsentre. Vårt mål er å bidra til næringsvirksomhet for å sikre framtidig virksomhet lokalt, noe som er av vesentlig betydning for Grue Sparebanks egen drift framover. Grue Sparebank er i dag aksjonær i det lokale utviklingscenteret Grue Næringselskap AS.

Markedsforhold / strategi – Grue Sparebank 150 år i 2013

Grue Sparebank feiret i 2013 150-årsjubileum. Jubileet ble markert ved utarbeidelse av jubileumshefte, flere arrangement initiert av banken, blant annet jubileumskonsert i Kirkenær sentrum under den tradisjonsrike St. Hans-feiringen, og ved å understøtte allerede eksisterende arrangementer i kommunen.

Grue Sparebank har i 2013 utarbeidet ny strategisk plan. Strategisk plan gjennomgås årlig og fornyes ved en større prosess hvert femte år. Bankens styre har hatt ansvaret for utarbeidelse av ny strategisk plan og alle ansatte har vært involvert i prosessen. Grue Sparebanks verdigrunnlag er å være løsningsorientert, pålitelig og nær. Grue Sparebanks visjon er å være en «Gærbra bank fær vanli' fælk».

Grue Sparebank har i 2013 hatt positiv utvikling i antall nye kunder og fortsatt sin gode utvikling innenfor alle produktområder. Grue Sparebank vektlegger forsvarlig, bred og god rådgivning overfor sine kunder for å tilfredsstille kundenes behov for finansielle tjenester og forsikringstjenester i størst mulig grad. Grue Sparebank prioriterer i hovedsak sin innsats mot eksisterende kundemasse. Ved utløpet av 2013 er ni av bankens ansatte autoriserte finansielle rådgivere.

Konkurransen i bankmarkedet oppleves fortsatt sterk, men marginpresset spesielt for boliglån er noe redusert i forhold til tidligere år. Grue Sparebank har konkurransedyktige betingelser i forhold til de bankene det er naturlig å sammenligne seg med.

Grue Sparebank gjennomfører årlig spørreundersøkelse blant sine kunder. Resultat av undersøkelsen i 2013 viste en kundetilfredshet på 81 og en kundeloyalitet på 83, som er en marginal nedgang fra 2012, men av de beste i landet og betydelig over snittet for alle bankene i Norge som har gjennomført slike undersøkelser. Gjentatte undersøkelser hvert år de seks siste årene viser at kundetilfredsheten holder seg på stabilt høyt nivå.

Grue Sparebank driver ikke forsknings- og utviklingsarbeid i egen regi.

Grue Sparebank bidrar årlig med betydelige beløp til sponsing av idretts- og kulturaktiviteter i lokalområdet. Banken har i 2013 bidratt 1,2 mill. kr til sponsing og gaver til lag og foreninger hovedsakelig knyttet til aktiviteter for barn- og ungdom.

Eika Gruppen – finanskonsernet som styrker lokalbanken

Grue Sparebank er aksjonær i Eika Gruppen AS og en bank i Eika Alliansen. Grue Sparebank har en eierandel på tilnærmet 1,1 % i Eika Gruppen AS. Sammen med 74 andre lokalbanker bidrar Grue Sparebank til økonomisk trygghet og utviklingsmuligheter for enkeltmennesker og næringsliv i sine lokalsamfunn. Eika Gruppens strategiske fundament er å styrke lokalbankene, og er gjennom det en viktig faktor for mange norske lokalsamfunn.

Finanskonsernet Eika Gruppen er eid av 75 selvstendige lokalbanker samt OBOS (Oslo Bolig- og Sparelag). Aksjonærene i Eika Gruppen utgjør til sammen en av Norges største finansgrupperinger, med en samlet forvaltningskapital på om lag 300 milliarder kroner inkludert Eika Boligkreditt AS. Selskapet skiftet navn fra Terra-Gruppen AS til Eika Gruppen AS i mars 2013.

En allianse for lokalbanker

Lokalbankene i Eika har en sterk lokal tilhørighet og nærhet til kundene. Med sin lokale verdiskaping i mange norske kommuner representerer de et stort og viktig mangfold i finansnæringen. Med 190 bankkontorer i ca 120 kommuner har lokalbankene en betydelig distribusjonskraft og lokalbankenes 1 million kunder har blant landets høyeste kundetilfredshet og lojalitet, både i personmarkedet og bedriftsmarkedet.

Konkurransedyktige produkter

Lokalbankenes kunder er primært personkunder og det lokale næringslivet. Eika Gruppen styrker lokalbankene ved å levere kostnadseffektive tjenester og konkurransedyktige produkter og tjenester som dekker lokalbankenes og disse kundenes behov. Eika Forsikring er Norges femte største forsikringselskap og leverer et bredt spekter skade- og personforsikringsprodukter som selges i lokalbanken. Eika Kredittbank leverer komplette debet- og kredittkortprodukter samt leasing og salgspantlån. Eika Kapitalforvaltning leverer fondsprodukter for personkunder og bankene. Aktiv Eiendoms-megling er en landsdekkende eiendomsmevlerkjede, der mange kontorer samarbeider med den lokale Alliansenbanken. Eika Boligkreditt er direkte eid av aksjonærene / bankene i Eika Gruppen AS. Selskapet har en forvaltningskapital på om lag 55 milliarder og er med sin tilgang til det internasjonale markedet for Obligasjoner med fortrinnsrett (OMF) en viktig

finansieringskilde for lokalbankenes boliglånportefølje.

Stordriftsfordeler for lokalbankene

Utover produktleveransene sørger Eika Gruppen for at lokalbankene får tilgang til effektive og gode fellesskapsløsninger. Det er i første rekke komplette løsninger innen IT, infrastruktur og betalingsformidling, kompetanseutvikling med Eika skolen, virksomhetsstyring med Eika ViS og økonomi- og regnskapstjenester med Eika Økonomiservice. Med et profesjonalt prosjekt- og utviklingsmiljø leverer Eika også en lang rekke digitale løsninger. Det gjelder kundeløsninger på nett og mobil og integrerte løsninger som effektiviserer kunde og saksbehandlersystemene i bankene.

Utover disse fellestjenestene arbeider Eika Gruppen for lokalbankene innenfor områder som kommunikasjon, marked og merkevare og næringspolitikk for å ivareta bankenes næringspolitiske interesser gjennom dialog med relevante myndigheter.

Glåmdalsmegleren AS – Aktiv Eiendomsmegling Glåmdal

Terra Eiendomsmegling Glåmdal AS byttet i 2013 navn til Glåmdalsmegleren AS, som følge av Terras navnebytte til Eika. De to Eika eide eiendomsmevlerkjedene, Terra Eiendomsmegling og Aktiv Eiendomsmegling, ble slått sammen til en felles kjede i 2013 under navnet Aktiv Eiendomsmegling. Aktiv Eiendomsmegling Glåmdal benyttes som daglig markedsnavn for Glåmdalsmegleren AS.

Selskapet bidrar til å komplettere bankens tilbud av finansielle tjenester og gir dermed mulighet for å få nye kunder. Selskapet omsetter eiendommer i Sør-Odal, Nord-Odal, Kongsvinger, Eidskog, Grue, Åsnes og Våler. Selskapet samarbeider med Aktiv Eiendomsmegling AS som er franchisegiver. Selskapet har befestet sin posisjon som en betydelig markedsaktør for omsetning av eiendommer i Glåmdalsregionen.

Glåmdalsmegleren er tatt inn i regnskapet for Grue Sparebank som et tilknyttet selskap. Terra Eiendomsmegling Glåmdal AS / Glåmdalsmegleren AS ble opprettet og operativt mai 2004. Selskapet eies 31.12.13 av Grue Sparebank (33 %), Odal Sparebank (33 %) og Tvehol Eiendom AS (34 %). Selskapet er lokalisert i Kongsvinger by.

Glåmdalsmegleren AS har i alle driftsår, unntatt oppstartsåret 2004 og i 2013, oppnådd positivt årsresultat. Omsetningen i 2013 ble redusert 27,1 % i forhold til året før. Dette har sin årsak i at en megler sa opp sin stilling på grunn av flytting fra området. Selskapets har ikke lyktes å rekruttere nødvendige meglerressurser som har kunnet opprettholde omsetningen. Selskapet arbeider aktivt med rekruttering av ny eiendomsmevler. Selskapet hadde ved utgangen av 2013 tre fast ansatte. Glåmdalsmegleren AS oppnådde i 2013 et årsresultat på minus kr 90.947 etter skatt, som er en reduksjon på kr 252.250 fra forrige år. Selskapet hadde en bokført egenkapitalandel på 63 % ved utgangen av 2013.

Grue Næringssselskap AS

Grue Sparebank har en eierandel på 53,06 % i Grue Næringssselskap AS. Nest største aksjonær er Grue kommune. På grunn av selskapets virksomhet er av uvesentlig betydning for morbankens resultat, er det ikke utarbeidet konsernregnskap. Grue Næringssselskap AS eier et næringsbygg i Kirkenær sentrum som benyttes til egen virksomhet og til utleie. Bygget ble tatt i bruk som næringshage i 2001. Selskapet har etter konkurs hos en av selskapets største leietakere i mars 2013, hatt noe ledige lokaler. Det er i løpet av 2013 inngått avtale med nye leietakere som har redusert andelen ledige lokaler. Totalt har nå 17 virksomheter med til sammen ca. 50 ansatte sin virksomhet i næringshagen. Siden oppstart i 2001 har 48 ulike virksomheter vært lokalisert i næringshagen.

Selskapet hadde ved utgangen av 2013 en fast ansatt i 50 % stilling. Daglig leder har i tillegg til drift av selskapet oppgaver knyttet til generell næringsutvikling, rådgivende virksomhet overfor næringslivet og prosjektarbeid på oppdrag fra bedrifter og Grue kommune. Via Grue kommunes eierskap og styrerepresentasjon i selskapet søker vi å finne løsninger totalt sett er mest mulig optimale for etablert næringsliv og etablerere i kommunen. Selskapet har utstrakt samarbeid med andre utviklingsaktører regionalt. Det er i 2013 igangsatt et prosjekt sammen med Grue kommune med formål å optimalisere arbeidet med næringsutvikling i kommunen.

Grue Næringssselskap AS oppnådde i 2013 et årsresultat på kr 60.279 etter skatt, som er en resultatforbedring på kr 176.720 fra forrige år. Omsetningen i 2013 ble redusert med 12,6 % i forhold til året før som følge av reduserte husleieinntekter og lavere inntekter på prosjekter. Selskapet hadde en bokført egenkapitalandel på 89,1 % ved utgangen av 2013.

Økonomisk utvikling for banken

Fra resultatregnskapet (hele tusen)	2009	2010	2011	2012	2013
Netto rente- og kredittprovisjonsinntekter	29.821	30.889	34.798	33.410	33.279
Netto andre driftsinntekter	11.841	12.879	7.849	7.357	12.587
Driftskostnader	25.158	25.964	25.542	26.996	31.333
Resultat før tap og skatt	16.504	17.804	17.105	13.771	14.533
Tap på utlån	(1.217)	(6.228)	(13.313)	(2.325)	(26.125)
Nedskrivninger på anleggsmidler	-	-	-	-	(19.499)
Resultat for regnskapsåret før skatt	15.287	11.576	3.792	11.446	(31.091)
Skattekostnad	4.695	2.818	1.571	4.342	(2.982)
Resultat for regnskapsåret etter skatt	10.592	8.758	2.221	7.104	(28.109)
Fra balansen (hele tusen)					
Brutto utlån	1.309.310	1.319.582	1.361.816	1.374.690	1.417.114
Utlån lagt i boligkredittforetak	68.191	90.440	136.964	182.704	200.786
Tapsavsetninger	11.829	15.760	27.862	29.252	23.882
Innskudd fra kunder	1.148.698	1.172.850	1.255.697	1.374.174	1.389.868
Forvaltningskapital	1.601.240	1.663.279	1.794.741	1.758.828	1.769.441
Gjennomsnittlig forvaltningskapital	1.542.977	1.634.707	1.712.123	1.760.576	1.741.457
Egenkapital	271.016	278.774	280.995	287.599	259.489
Nøkkeltall					
Rentenetto	1,93%	1,89%	2,03%	1,90%	1,91%
Kostnader i % av inntekter	60,39%	61,31%	59,89%	66,28%	68,31%
Kostnadsvekst	7,66%	3,20%	-1,63%	5,69%	16,07%
Tapsprosent utlån	0,09%	0,47%	0,98%	0,17%	1,84%
Misligholdsprosent	1,20%	1,94%	1,83%	3,18%	2,31%
Egenkapitalavkastning	3,91%	3,14%	0,79%	2,47%	-10,83%
Kapitaldekning	29,19%	29,66%	28,40%	28,46%	26,21%
Egenkapital i % av forvaltningskapital	16,93%	16,76%	15,66%	16,35%	14,67%
Utlånsvekst	6,06%	0,78%	3,20%	0,95%	3,09%
Utlånsvekst inkl. boligkredittforetak	10,75%	2,36%	6,29%	3,91%	3,89%
Innskuddsvekst	7,53%	2,10%	7,06%	9,44%	1,14%
Innskudd i % av utlån	87,73%	88,88%	92,21%	99,96%	98,08%
Økning i forvaltningskapitalen	11,74%	3,87%	7,90%	-2,00%	0,60%
Antall årsverk	20	20	22	23	20,5

Forvaltningskapital

Grue Sparebanks forvaltningskapital var ved utgangen av 2013 på kr 1.769,4 mill. Forvaltningskapitalen økte 0,6 % i 2013, den gjennomsnittlige økningen i forvaltningskapital siste 5 år er 4,4 %.

Innskudd

Ved utgangen av 2013 utgjorde Grue Sparebanks samlede innskudd fra kunder kr 1.389,9 mill. (jfr. note 12). Innskuddene økte i 2013 med 1,1 %, den gjennomsnittlige økningen i innskudd siste 5 år er 5,5 %. I henhold til ny Vergemålslov skal vergemålsmidler fra og med 2013 forvaltes av Fylkesmannen i det enkelte fylke. Grue Sparebank har fra og med 2013 ikke vergemålsmidler som innskudd. Den lave veksten i innskudd i 2013 må ses i sammenheng med bortfall av vergemålsmidler på ca kr 25 mill. Banken har mange små innskudd og har ingen innskudd fra kommuner. Bankens største innskudd utgjorde pr 31.12.13 kr 15,4 mill. Bankens 20 største innskudd utgjorde kr 126,1 mill. Bankens innskuddsdekning er 98,1 %, som er en reduksjon fra 99,9 % i 2012. Banken er i prinsippet selvfinansiert da sum innskudd og egenkapital er større enn samlede utlån. Endringer i bankenes rammebetingelser, har medført sterkere konkurranse om innskuddene. Innskuddsrentene generelt i markedet har holdt seg stabilt høye på tross av en kraftig reduksjon i pengemarkedsrentene. Sett i forhold til rentene i pengemarkedet, er innskuddsrentene i bankene generelt for høye. Banken tilbyr kun innskudd med flytende rente, ikke fastrenteinnskudd.

Utlån

Ved utgangen av 2013 utgjorde Grue Sparebanks samlede brutto utlån kr 1.417,1 mill. (jfr. note 5). Utlånene på egen balanse økte i 2013 med 3,1 %. Gjennomsnittlig økning i utlån siste 5 år er 2,8 %. I tillegg til utlån på egen balanse har banken en utlånsportefølje på kr 200,8 mill plassert i Eika Boligkreditt AS, dette er en økning på kr 18,1 mill fra forrige

år. Utlånsøkning inkludert lån plassert i Eika Boligkreditt AS utgjorde i 2013 3,9 %. Dette er identisk med forrige år. Av bankens samlede lån til personmarkeds kunder er 16,4 % plassert i Eika Boligkreditt AS. Bankens interne ramme for plassering av lån i boligkredittforetak er 33,3 %.

For perioden 2014-18 har vi prognosert en utlånsvekst på egen balanse om lag tilsvarende utviklingen i kundeinnskudd.

Tap på utlån og garantier

Nedskrivning på individuelle lån og nedskrivning på grupper av utlån foretas i henhold til "Forskrift om regnskapsmessig behandling av utlån og garantier i finansinstitusjoner". Nedskrivning på grupper av utlån baseres på tapshistorikk for lån, kreditt og garantier til næringskunder og personkunder. Det foretas i tillegg en vurdering av nedskrivningsbehov avhengig av lokaløkonomiske og makroøkonomiske forhold. Vår vurdering av nedskrivninger på individuelle utlån foretas ved engasjementsgjennomgang, gjennomgang av early warning rapport, restanselister, overtrekkslister og ut fra vår lokalkunnskap.

Det er god spredning i utlånsmassen og de fleste større lån er sikret ved pant og /eller garantier. Av utlånene er 1030,5 mill. kr sikret med pant i bolig innenfor 80 % av forsvarlig verdigrunnlag.

Misligholdte lån og kreditter er sendt til inkasso. For å korte ned tiden fra første purring til saken går til inkasso og for å effektivisere oppfølgingen av overtrekk og restanser, er all purring fra og med april 2013 utkontraktert til vårt samarbeidende inkassoselskap ved at filer overføres elektronisk.

Grue Sparebank har pr. 31.12.2013 nedskrivninger på 19,1 mill. kr på individuelle lån og 4,8 mill. kr på grupper av utlån. Sum nedskrivninger er redusert med kr 5,4 mill. kr fra forrige år. Konstaterte tap på utlån og garantier utgjør kr 31,4 mill. Hoveddelen av tapene skyldes konkurs i den lokale hjørnesteinsbedriften Glåma Bygg AS, konkurs i Blåklokka Eiendom AS og styrt avvikling i Ranum Tre AS. Utviklingen for deler av lokalt næringsliv er negativ som følge av forverrede rammebetingelser og svekket konkurransekraft.

Styret kjenner ikke til lån, garantier eller andre plasseringer som vil kunne føre til tap av betydning i 2014, utover det som er hensyntatt i nedskrivninger på individuelle lån og grupper av utlån.

Verdipapirer

Verdipapirer utgjorde pr 31.12.13 14,9 % av bankens forvaltningskapital. Av verdipapirene utgjør 10,3 % norske obligasjoner med lav kredittisiko, 2,8 % pengemarkedsfond, 0,3 % ansvarlig lånekapital i andre foretak og 1,8 % aksjer og aksjefond av bankens forvaltningskapital (jfr. note 7, 8 og 9). Aksjeeksponeringen er i hovedsak plassert i selskaper som er strategisk viktige for banken og i aksjefond.

Overskuddslikviditet som ikke er plassert i verdipapirer, er plassert som kortsiktige innskudd i andre banker. Bankens beholdning av obligasjoner og sertifikater er i regnskapet for 2013 verdsatt til laveste verdis prinsipp, det vil si laveste verdi av kostpris og markedsverdi. Beholdningen var pr. 31.12.2013 verdsatt til 183,0 mill. kr. Med bakgrunn i økte markedsverdier er det foretatt tilbakeføring av tidligere nedskrivninger av beholdningen av obligasjoner og sertifikater med totalt kr 323' i 2013. Markedsverdivurderinger foretas månedlig av ekstern ekspertise og eventuelle opp- / nedskrivninger foretas fortløpende gjennom året.

Bankens aksjeportefølje, andeler i fond og egenkapitalbevis var ved årets utløp bokført med 83,3 mill. kr. Porteføljen inkluderer pengemarkedsfond på 50,3 mill. kr og aksjer klassifisert som anleggsmidler 24,4 mill. kr. Omløpsporteføljen er etter porteføljeprinsippet verdsatt til laveste av markedspris og kostpris. Markedsverdi fastsettes månedlig ut fra offentlige kursoversikter og eventuelle opp- / nedskrivninger foretas fortløpende gjennom året. Realiserte gevinster og tilbakeføring av tidligere nedskrivninger på beholdningen av aksjer, andeler i fond og egenkapitalbevis utgjør i 2013 totalt kr 957'. Aksjer i selskaper som representerer strategiske plasseringer er klassifisert som anleggsmidler. Anleggsaksjene verdsettes til kostpris, ved varig verdinedgang verdsettes anleggsaksjene til virkelig verdi.

Bankens portefølje av rentepapirer forvaltes av Eika Kapitalforvaltning AS. Øvrig verdipapirbeholdning forvaltes i egen regi. Fondsprodukter hos eksterne forvaltere benyttes hvis dette er fordelaktig ut fra kostnad / nytte og likviditeten i verdipapirene.

Investering i verdipapirer skjer med bakgrunn gjeldende markedspolicy og plasseringsrammer fastsatt av styret. Ved plassering prioriteres verdipapirer med begrenset risiko. Bankens verdipapirbeholdning og avkastning blir rapportert til styret hver måned.

Varige driftsmidler

Varige driftsmidler utgjorde ved utgangen av 2013 1,1 % av bankens forvaltningskapital (jfr. note 10).

Driftsresultat

Driftsresultatet etter bokførte tap og nedskrivninger på anleggsmidler før skatt er minus kr 31,1 mill., som er kr 42,5 mill. lavere enn forrige år. Dette tilsvarer minus 1,79 % av gjennomsnittlig forvaltningskapital mot 0,65 % i 2012. Den kraftige resultatvikten skyldes økte tap på utlån i hovedsak hos bankens største kunde, Glåma Bygg AS, konkurs i eiendomsselskapet Blåklokka Eiendom AS og i styrt avvikling i høvelrivirksomheten Ranum Tre AS (se for øvrig avsnittet "Tap på utlån og garantier"). Tap på utlån i 2013 utgjorde 1,84 % av brutto utlån, til sammenligning utgjorde tap på utlån i 2012 0,17 % av brutto utlån. Gjennomsnitt tap på utlån siste 10 år utgjør 0,44 % av brutto utlån.

Gjennomsnittlig forvaltningskapital var i 2013 kr 1.741.457'.

Driftskostnader i % av driftsinntekter utgjør 68,3 %. Kostnadsprosenten må ses i lys av ekstraordinære kostnader knyttet til ekstern bistand i forbindelse med bankens strategiprosess, kostnader til ekstern bistand knyttet til engasjementet Glåma Bygg AS før konkursen i selskapet og kostnader knyttet til ekstern bistand i etterkant av konkursen. Grue Sparebanks langsiktige mål er å oppnå en kostnadsprosent som er lavere enn gjennomsnittet for sparebankene.

Bankens rentenetto i 2013 ble kr 33,3 mill. som er en reduksjon på kr 0,1 mill. fra 2012. Rentenettoen i % av gjennomsnittlig forvaltningskapital er på 1,91 %, en økning på 0,01 prosentenheter fra året før. Avgiften til Bankenes Sikringsfond utgjorde i 2013 kr 1.069', mot kr null i 2012. Avkastningen på pengemarkedsfond er ført som gevinst på aksjer og andre verdipapirer med variabel avkastning.

Lønnsomheten er påvirket i negativ retning av tilpasning til nye regulatoriske likviditetskrav. Sett med bakgrunn i den meget sterke konkurransen i bankmarkedet, lavt rentenivå og press på rentemarginen, anser styret resultatet av den underliggende bankdriften før tap som tilfredsstillende. Styret anser resultatet etter tap på utlån som ikke tilfredsstillende. Styret og administrasjonen har registrert en utflating/fallende resultattrend i banken og har satt fokus på tiltak for å bedre lønnsomheten.

Etter styrets oppfatning gir årsregnskapet en tilfredsstillende beskrivelse av bankens stilling ved årsskiftet og styret ser ingen forhold av betydning for stilling og resultat som har intruffet etter regnskapets avslutning.

Årsresultatet etter skatt på minus kr 28.109.323 foreslås disponert slik:

Overført fra sparebankens fond:	kr. 28.060.482
Overført til gavefond og/eller gaver	kr. 0
Overført fra fond for vurderingsforskjeller:	kr. 48.841

Kapitaldekning / egenkapital

Bankens kapitaldekning fastsettes i henhold til Forskrift om kapitalkrav av 14.12.2006 (Basel II-forskriften). Grue Sparebanks beregningsgrunnlag for kapitaldekning er ved årets utgang på 963,5 mill. kr for morbanken og 964,0 mill. kr for konsernet. Med dette beregningsgrunnlaget har Grue Sparebank en kapitaldekning pr. 31.12.2013 på 26,21 % for morbanken og 26,19 % for konsernet. Til sammenligning hadde Grue Sparebank en kapitaldekning pr. 31.12.12 på 28,46 % for morbanken og 28,42 % for konsernet (jfr. note 14). Bankens interne ramme for minimum kjernekapitaldekning er 20 %. Bankens ansvarlige kapital består kun av ren kjernekapital.

Myndighetenes minimumskrav til kapitaldekning er fra 1. juli 2013 12,5 %.

Etter årets årsoppgjørdisposisjoner er sparebankens egenkapital kr 259,5 mill. som utgjør 14,7 % av forvaltningskapitalen.

Bankens egenkapital har samme innvirkning på bankens drift som et rentefritt innskudd like stort som bankens fond. I perioder med lav rente reduseres avkastningen på egenkapitalen og resultatet svekkes tilsvarende.

Styret ser som meget beklagelig at kapitaldekningen som følge av negativ årsresultat i 2013, er svekket med 2,25 % fra forrige år. Styrets mål er å bevare kapitaldekningen minimum på dagens nivå.

Årsregnskapet er på bakgrunn av dette avlagt under forutsetning om fortsatt drift. Årsregnskapet og årsberetningen gir en rettvise oversikt over bankens utvikling og resultat av virksomheten og dens stilling.

Risikoforhold / overordnede mål for risiko og risikotoleranse

Styret har fastsatt at banken skal ha en lav / moderat risikoprofil. Etter fast oppsatt plan foretas løpende rapporteringer gjennom året av de viktigste risikoforhold knyttet til bankens virksomhet. Banken utarbeider egen risikorapport til styret hver måned basert på interne og eksterne rammer for virksomheten. For å avdekke eventuell forhøyet risiko gjennomføres stresstester etter fastsatt plan eller etter behov.

Styret gjennomgår / revurderer strategisk plan hvert år. Banken er eksponert for finansiell risiko i form av kredittrisiko, renterisiko, valutarisiko, kursrisiko og likviditetsrisiko. Banken styrer og følger opp disse risikoene blant annet gjennom regelmessig og detaljert rapportering til styret, årlig budsjettering og bankens internkontrollsystem.

Mest betydningsfulle risikoer og tiltak for å redusere risikoen

Strategisk risiko

Strategisk risiko knytter seg til feil strategiske valg som medfører risiko for tap for banken på grunn av feil satsing, feil investeringer eller uteblitte strategiske beslutninger som truer bankens eksistens. Gjeldende strategiplan gjelder for 2013-17. Bankens strategi gjennomgås og revurderes årlig. Banken har i løpet av 2013 gjennomført ny strategiprosess.

Strategisk risiko omfatter også kontroll- og styringsrisiko. Kapitaldekningsreglene stiller krav til at kredittinstitusjoner skal ha veldefinerte styrings- og kontrollsystemer. Styret har fokus på følgende hovedområder:

- Selskapsstruktur og organisasjon
- Styrets ansvar, oppgaver og prosedyrer

- Interne kontroll og overvåkingsfunksjoner
- Opplysningskrav

Kredittrisiko

Bankens viktigste risikoeksponering totalt sett er kredittrisikoen i utlånsporteføljen (jfr. note 5). Kredittrisikoen styres av retningslinjer gitt i kredittpolicy, kredittåndbok, fastsatte bevilgningsfullmakter og krav fra myndighetene. Banken har valgt å være mer konservative enn det loverket pålegger banken. Bankens policy, kompetanse, rutiner og kontroller på området skal være slik at det sikrer en sunn og langsiktig utvikling uten at banken utsettes for unødig risiko. Bankens målsetting innen kredittområdet er at lån / kreditter i all hovedsak skal innvilges med lav eller moderat risiko. På grunn av store tap på utlån til næringslivskunder i 2013, har banken strammet inn kravene overfor næringskundene.

Organiseringen innenfor kredittområdet skal være slik at den både ivaretar kundenes krav til service og personlig kontakt og bankens krav til spesialisering, kvalitet og kompetanseutvikling.

Kredittporteføljen skal primært være knyttet til følgende segmenter:

- Personmarkedet
- Primærnæringer
- Små og mellomstore bedrifter med lokal tilhørighet

Porteføljestyring/risikoklassifisering

Kredittkunder er tildelt fast engasjementsansvarlig kundefrådgiver i banken, hvis kundefrådgiveren er tilgjengelig skal i prinsippet kunden alltid betjenes av samme rådgiver. Alle kunder med tilhørende kreditter risikoklassifiseres ved behandling av lånesøknad.

For å analysere kredittrisikoen og tidlig avdekke mulige problemengasjement, legger banken stor vekt på løpende kontakt med kundene innen næringslivsmarkedet og holder seg oppdatert på makroøkonomiske og bransjespesifikke endringer som kan påvirke kredittrisikoen. For næringslivskunder med betydelig aktivitet og engasjement, tilstrebes fortløpende oppfølging av salg, regnskap, inntekter m.v. Det innhentes årsregnskap for alle næringslivskunder for analyse, oppfølging og eventuell fornyet risikoklassifisering. Grue Sparebank vil i løpet av første halvår 2014 ta i bruk nytt risikoklassifiseringssystem, som vil gi et bedre grunnlag for kredittgivning og prisfastsettelse.

Risikonivå som fremkommer i bankens modeller for vurdering av kredittrisiko bygger på historiske data fra regnskap og historiske hendelser. Tallene som benyttes i målemetodene oppdateres ikke kontinuerlig og endringer i risikobildet fremkommer ikke før nye tall legges inn i modellene.

Risikospredning

Erfaringsmessig er bankens risiko for tap på utlån nesten utelukkende knyttet til næringslivsengasjementer. Banken har derfor besluttet å begrense utlån til næringslivsengasjementer inkludert landbruksengasjementer til maksimalt 1/3 av totale utlån. Bankens andel av næringslivsengasjementer inkludert landbruk utgjør pr 31.12.13 27,5 % av totale utlån. Andelen næringslivsengasjement har vært tilnærmet stabil siste 5 år. Engasjementene innenfor næringsliv har god spredning mellom sektorer. Banken har etablert interne rammer for eksponering mot enkeltbransjer og porteføljekvalitet. Den største kredittrisikoen ligger i de store engasjementene, for å redusere risiko knyttet til de største engasjementene, er enkelte av disse delt med andre banker.

Risiko foreligger også på lån ytet til nyetableringer som banken ser som viktig for å delta i utviklingen av lokalsamfunnet. Styret ser det som viktig at bankens kredittpolitikk vurderes selvstendig, og ikke som en del av vårt bidrag til næringsutvikling.

Utlån til personmarkedet er fordelt på mange små lån, mange med god pantesikkerhet og således liten risiko. Prisene på boliger og landbrukseiendommer har steget i vårt område i 2013 men prisstigningen på boliger er likevel lav i forhold til bynære områder. Prisene på brukte boliger ligger fortsatt langt under byggekostnadene.

Bankens interne krav er at bankens totale engasjement med en kunde som hovedregel ikke skal overstige 10 % av bankens ansvarlige kapital, med unntak av privatengasjement med spesielt god sikkerhet. Bankens største kredittengasjement pr 31.12.13 utgjorde 10,3 % av ansvarlig kapital og er sikret med pant i privat eiendom.

Styret anser kredittrisikoen for utlån og garantier samlet sett som lav ut over foretatte nedskrivninger på individuelle lån og grupper av utlån. Bankens verdipapirer er spredd på mange låntakere, med hovedtyngden innenfor finans og fylker/kommuner. Styret anser kredittrisikoen på obligasjonsporteføljen som lav. Banken har i 2013 gjennomført stresstester på kredittrisikoområdet hvert kvartal.

Operasjonell risiko

Defineres som "risikoen for tap som følge av utilstrekkelig eller sviktende prosesser eller systemer, menneskelige feil eller eksterne hendelser" Følgende risikokategorier er analysert:

- Internt og eksternt bedrageri (mislighetsrisiko)
- Arbeidsmiljø og ansettelsesvilkår
- Sikkerhet på arbeidsplassen
- Skade på fysiske eiendeler (fysisk risiko)
- Systemsvikt

- Kunder, produkter og forretningspraksis
- Oppgjør, levering og annen transaksjonsbehandling

Vurdering av operasjonell risiko utføres i forbindelse med årlig risikoanalyse, i tillegg blir det foretatt en skjønnsmessig vurdering om beregnet kapitalbehov i Pilar I er tilstrekkelig.

Markeds- og renterisiko

Eksponering i verdipapir- og rentemarkedet påfører banken tapsrisiko ved negativ utvikling i verdipapir- og rentemarkedet. Bankens retningslinjer og rammer for investering i verdipapirer (markedsrisikorammer) er fastsatt i bankens markedspolicy. Bankens markedspolicy gjennomgås og revurderes av styret årlig. Hensikten med bankens eksponering i verdipapirmarkedet er å sikre en sunn og langsiktig utvikling, ved at overskuddslikviditet / likviditetsreserver gir god avkastning med begrenset risiko.

For å redusere markedsrisiko styres eksponeringen gjennom etablerte rammer for eksponering innen de forskjellige typer eiendeler og diversifisering. Bankens renterisiko knyttet til ulik rentebinding på innskudd og utlån er minimal. Banken har i tillegg renterisiko på sin beholdning av obligasjoner. Aksje- / aksjefondseksponeringen er utsatt for markedsrisiko ved mulighet for fall i aksjekurser. Banken har i svært begrenset grad aksjer og egenkapitalbevis i enkeltstående uten at disse er ment for varig eie.

Renterisiko oppstår som et resultat av at det er ulik rentebindingstid knyttet til bankens fordringer og gjeld. Ved en renteendring endres renten på innskudd og utlån samtidig. Banken har ingen fastrenteinnskudd og ingen utlån til fast rente på egen balanse, og vil derfor ha lav renterisiko som følge av dette. Renterisikoen reduseres ved at renten på innskudd i andre banker og på hovedtyngden av obligasjonsbeholdningen følger markedsrenten og at rentene på obligasjonene i hovedsak reguleres kvartalsvis. Rentesenkninger reduserer avkastningen på egenkapitalen og fører til en tilsvarende reduksjon i bankens resultat. Styret anser bankens renterisiko samlet sett for å være lav.

Bankens driftskonto har flytende rente med daglig rentefastsettelse. Renten på bankens to obligasjonslån er knyttet til Nibor 3 mnd med rentefastsettelse hvert kvartal.

Banken har ingen verdipapirplasseringer, utlån, innlån eller innskudd i utenlandsk valuta. Banken handler kun med valuta til privatkunder som en del av ordinær bankdrift. Bankens valutarisiko er knyttet til bankens kontantbeholdning av valuta.

Banken har i 2013 gjennomført stresstester på markedsrisikoområdet hvert kvartal.

Likviditetsrisiko

I henhold til likviditetsforskriften skal banken til enhver tid ha tilstrekkelig med likvider. Bankens retningslinjer og rammer for likviditet er fastsatt i bankens likviditetspolicy. Bankens likviditetsstrategi /-policy gjennomgås og revurderes av styret årlig. Generelt vil lavere likviditetsrisiko innebære høyere finansieringskostnad. Banken står derfor ovenfor en avveining mellom bankens samlede innlånskostnad og bankens samlede likviditetsrisiko. Bankens likviditetsrisiko skal være lav. Dette innebærer at banken skal være forsvarlig og langsiktig finansiert og i hovedsak være finansiert med innskudd. Bankens innskuddsdekning var pr 31.12.13 98,08 %. Banken skal også ha en likviditetsbuffer som sikrer tilgang på finansiering i krisesituasjoner.

Bankens likviditetsindikatorer, fastsatt i samsvar med Finanstilsynets modell, var pr 31.12.2013:

Likviditetsindikator 1 (finansiering med løpetid over 1 år)	120,3
Likviditetsindikator 2 (finansiering med løpetid over 1 måned)	120,3

Banken rapporterer i henhold til Finanstilsynets bestemmelser LCR (liquidity coverage ratio) og LBI (likviditets-bufferindikator):

LCR	31.12.13	72,8%
LBI	31.12.13	212,5%

LCR beregnet etter gunstigste måte for klassifisering av obligasjoner med fortrinnsrett var pr 31.12.13 121,3 %.

Banken har rammer for likviditets eksponering på kort, mellomlang og lang sikt. Banken har svært god likviditet, og vi anser likviditetsrisikoen som svært liten innenfor første års tidshorisont. Banken bruker Eika Boligkreditt AS som avlastning for nye boliglån. Banken har i 2013 gjennomført stresstester på likviditetsområdet hvert kvartal.

Renommé- / omdømmerisiko

Risiko for svikt i inntjening og kapitaltilgang på grunn av sviktende tillit og omdømme i markedet, dvs. hos kunder, motparter og myndigheter. Svekkelse av renommé / omdømme oppstår på grunn av uheldige hendelser i egen bank, systemer eller hos samarbeidspartnere. For å redusere risiko for svekket renommé ved uheldige hendelser arbeider banken systematisk for å oppnå høy kundetilfredshet og skape tillit hos långivere. Kundetilfredshets- og medarbeidertilfredshetsmålinger foretas årlig av Norsk Kundebarometer / BI.

Kapitalkrav og overskudd av ansvarlig kapital

Beregning av kapitalkrav og overskudd av ansvarlig kapital er gjennomført i henhold til "Forskrift om kapitalkrav for forretningsbanker, sparebanker, finansieringsforetak, holdingselskaper i finanskonsern, verdipapirforetak og forvaltningsselskaper for verdipapirfond (kapitalkravsforskriften) av 14. desember 2006". Grue Sparebank har for Pilar I valgt å benytte standardmetoden for beregning av kapitalkrav for kredittrisiko og basismetoden for beregning av kapitalkrav

for operasjonell risiko. Fastsettelse av tilleggskapital baserer seg på risikoanalyse av alle virksomhetsområder. Styring og kontroll vurderes for hvert enkelt virksomhetsområde, vurdering og gradering av restrisiko foretas basert på kvaliteten på rutiner og kontroller. Modellen tar utgangspunkt i restrisiko. Kapitalkrav for kredittrisiko og operasjonell risiko (Pilar I) suppleres med kapitalavsetning for risikoene som ikke er fullt ut dekket i Pilar I og risikoer som ikke er tatt med under Pilar I.

De risikofaktorene som det er avsatt kapital for i Pilar II er:

- Strategisk risiko – risiko for uventede tap eller sviktende inntjening i forhold til prognoser knyttet til vekstambisjoner, inntreden i nye markeder og /eller at banken tar feil strategiske valg.
- Konsentrasjonsrisiko – omfatter risiko knyttet til bankens største utlåneengasjementer, konsentrasjon i spesielle geografiske områder, konsentrasjon i bransjer hvor banken har høyere eksponering enn gjennomsnittet og / eller bransjer hvor banken historisk har tapt mye i forhold til eksponering.
- Markeds og renterisiko – omfatter risiko for tap som følge av uventet utvikling i verdipapir- / rentemarkedet, effekter av renteendring på ikke rentebærende balanse og risiko for tap som følge av ulik rentebindingstid på aktiva- og passiv siden i balansen.
- Omdømme / likviditetsrisiko – risiko for svikt i inntjening og kapitaltilgang på grunn av sviktende tillit og omdømme i markedet, det vil si hos kunder, motparter, eiere og myndigheter.
- Forretningsrisiko – risiko for uventede svingninger ut fra andre forhold enn kredittrisiko, konsentrasjonsrisiko, markedsrisiko og operasjonell risiko. Risikoen kan opptre i ulike forretnings- eller produktsegmenter og være knyttet til konjunktursvingninger, endret kundeatferd og endret konkurransesituasjon.
- Eiendomspris-risiko – risiko for uventet verdifall på bankens eiendommer eller porteføljer av eiendomsinvesteringer, eller uventede tap på lån til eventuelle datterselskaper som er eiendomsselskaper.
- Operasjonell risiko – risiko for tap som følge av utilstrekkelige interne prosesser eller systemer, menneskelige feil, eller eksterne hendelser.

Sammenstilt kapitalbehov morbank for Pilar I og Pilar II etter Basel II-regelverket pr 31.12.2013 (i hele tusen):

Netto ansvarlig kapital 252.479			
Post 1.1	Kjernekapital	252.479	
Post 1.1.2	Fond	258.996	
Post 1.1.5	Fradrag i kjernekapitalen	(6.015)	
Post 1.2	Tilleggskapital	-	
Post 1.3.3	Ansvarlig kapital	(502)	
	Eksponeeringskategori	Beregingsgrunnlag	Kapitalkrav
Pilar I	Sum	963.467	77.077
Pilar I	Stater	-	-
Pilar I	Lokal regional myndigheter	-	-
Pilar I	Offentlig eide foretak	8.014	641
Pilar I	Multilaterale utviklingsbanker	-	-
Pilar I	Internasjonale organisasjoner	-	-
Pilar I	Institusjoner	17.998	1.440
Pilar I	Foretak	65.047	5.204
Pilar I	Massemarked	-	-
Pilar I	Pantsikkerhet eiendom	573.965	45.917
Pilar I	Forfalte engasjementer	40.791	3.263
Pilar I	Høyrisiko-engasjementer	-	-
Pilar I	Obligasjoner fortrinnsrett	10.066	805
Pilar I	Andeler verdipapirfond	19.568	1.565
Pilar I	Øvrige engasjementer	155.212	12.417
Pilar I	Operasjonell risiko	78.582	6.287
Pilar I	Fradrag i kapitalkravet	-5.777	-462

Kapitaldekning pilar I		
Pilar I	Kapitaldekning	26,21 %
Pilar I	Overskudd/underskudd av ansvarlig kapital	175.402
Kapitalbehov pilar II		
Pilar I	Kredittrisiko	71.253
Pilar I	Operasjonell risiko (Pilar I)	6.287
Pilar I	Fradrag i kapitalkravet	(462)
Pilar II	Kredittrisiko	-
Pilar II	Konsentrasjonsrisiko	10.200
Pilar II	Forretningsrisiko	13.800
Pilar II	Markedsrisiko	18.600
Pilar II	Omdømme / Likviditetsrisiko	3.900
Pilar II	Strategisk risiko	2.500
Pilar II	Eiendomspris-risiko	3.900
Pilar II	Operasjonell risiko (Tillegg pilar II)	2.000
Totalt kapitalbehov etter pilar II		131.977
Netto ansvarlig kapital		252.479
Overskudd/underskudd av ansvarlig kapital		120.502

Basert på tallmateriale pr 31.12.2013 har Grue Sparebank en kapitalbuffer på NOK 120,5 mill. i forhold til minimumskravet i henhold til Pilar I og II beregningene.

Bankens kjernekapitaldekning skal i henhold til strategisk plan være minimum 20 %. Bankens ansvarlige kapital består kun av ren kjernekapital. Banken vil som følge av stort overskudd av ansvarlig kapital, ikke ha behov for å hente inn ansvarlig kapital ved utstedelse av egenkapitalbevis, fondsobligasjoner eller ansvarlig lån kommende femårsperiode.

Kapitalbehovet er beregnet med en tidshorisont på ett år. Kapitalbehovet utover første år er simulert ved hjelp av prognoser og scenarier for perioden 2014-18.

Ledelsesmessig styring og intervensjoner

Bankens internkontroll omfatter kontroller som blant annet skal overvåke bankens kredittrisiko, likviditetsrisiko, kursrisiko og renterisiko.

Det er utarbeidet beredskapsplaner innenfor kreditt-, markeds- og likviditetsområdet. Resultatet av kvartalsvise stresstester innenfor disse områdene avgjør om beredskapsplanene skal iverksettes. Det er i tillegg utarbeidet scenariomodell knyttet til alvorlige økonomiske tilbakeslag.

Begrensninger i styring og kontrollrutiner

Begrensninger kan oppstå som følge av at menneskelig dømmekraft i forbindelse med beslutningstaking kan være mangelfull. Feilsituasjoner kan oppstå som følge av menneskelig svikt (ubeviste feil), og kontroller som kan omgås gjennom samarbeid mellom to eller flere ansatte (beviste feil).

Det er lagt opp til deling av prosesser for å påse at flere personer er involvert for å unngå at samme person innvilger og godkjenner vilkår for innvilgning.

Styring og kontrollrutiner er evaluert ved hjelp av risikoanalyse for alle bankens virksomhetsområder. Banken har i løpet av 2013 utarbeidet nytt "risikodashboard" som gir enklere oversikt over planlagte og gjennomførte kontrolltiltak.

Corporate governance

I dette avsnittet har vi gitt en kortfattet beskrivelse av prinsipper for eierstyring og selskapsledelse i Grue Sparebank.

Grue Sparebank arbeider etter følgende vedtatte forretningsidé:

"Grue Sparebank skal være en selvstendig, lønnsom og kostnadseffektiv sparebank som leverer konkurransedyktige bank- og forsikringstjenester, samt finansiell rådgivning til personmarkedet, primærnæringer og bedrifter med lokal tilhørighet".

Hovedtyngden av våre kunder i privatmarkedet er lokalisert i søndre Hedmark, i tillegg til en del privatkunder i Akershus / Oslo og enkeltkunder spredt ut over det meste av Sør-Norge. På grunn av større risiko knyttet til bedriftsengasjementer, har Grue Sparebank utlånsengasjement til bedriftsmarkedet kun i lokalområdet, med unntak av enkelte engasjement der vi har spesiell god kjennskap til eier/driver.

Som lokalbank er Grue Sparebank opptatt av lokal verdiskaping i vid forstand og bidrar aktivt for å øke den lokale verdiskapingen for å sikre utviklingsmuligheter og fremtidig kundegrunnlag. Grue Sparebank ser det som viktig at kredittpolicy utformes uavhengig av ønsket om lokal verdiskaping. Bankens bidrag til lokal verdiskaping skjer derfor på andre måter enn gjennom kredittgivning.

Bankens styringsstruktur følger sparebanklovens regler, noe som innebærer andre styringsorganer enn for aksjeselskaper.

Forstanderskapet i Grue Sparebank har i 2013 bestått av:

- 16 medlemmer valgt av innskyterne / kundene
- 6 medlemmer valgt av Grue kommune
- 4 medlemmer valgt av de ansatte i banken

Forstanderskapet har avholdt 2 møter og kontrollkomiteen har avholdt 4 møter i 2013.

Bankens styre velges av forstanderskapet og består av totalt 5 representanter, hvorav 1 representant er valgt av ansatte. Første vararepresentant møter fast i styret, men har ikke stemmerett. Ansattes vararepresentant har møterett i styret, men har ikke stemmerett. Kvinneandelen i styret utgjør 25 %, når en etter vanlig praksis utelater ansattes representant fra beregningen. Første vararepresentant er kvinne. Ansattes representant i styret er kvinne, ansattes vararepresentant er mann. Styret har i 2013 avholdt 13 styremøter og behandlet totalt 143 saker. Styret har i tillegg avholdt flere møter hvor bankens strategi har vært drøftet.

I samsvar med endringer i Finansieringsvirksomhetsloven, Sparebankloven og Finanstilsynets forskrift av 11.01.2010 etablerte banken revisjonsutvalg fra og med 1. juli 2010. Bankens samlede styre utgjør revisjonsutvalget. Styret skal samlet ha den kompetanse som ut fra bankens organisasjon og virksomhet er nødvendig for å ivareta revisjonsutvalgets oppgaver. Minst ett av medlemmene skal være uavhengig av virksomheten og ha kvalifikasjoner innen regnskap eller revisjon.

Revisjonsutvalgets oppgaver er:

- (a) forberede styrets oppfølging av regnskapsrapporteringsprosessen,
- (b) overvåke systemene for intern kontroll og risikostyring,
- (c) ha løpende kontakt med bankens valgte revisor om revisjonen av årsregnskapet,
- (d) vurdere og overvåke revisors uavhengighet, jf. revisorlovens kapittel 4, herunder særlig i hvilken grad andre tjenester enn revisjon som er levert av revisor eller revisjonselskapet utgjør en trussel mot uavhengigheten.

Bankens kontrollkomité består av 3 medlemmer valgt av forstanderskapet, herav en kvinne.

Bankens styrings- og kontrollsystemer er basert på lover og forskrifter, i tillegg til interne rammer og fullmakter vedtatt av styret. Banken foretar årlig risikoanalyse for virksomheten. Bankens arbeidsprosesser og kontrollrutiner er utformet for å begrense risiko knyttet til virksomheten.

Personale, arbeidsmiljø og samfunnsansvar

Banken har en viktig rolle i folks liv. Det være seg privatpersoner som får oppfylt drømmen sin om ny bolig eller bedriftskunder som får hjelp til å sette gode ideer ut i livet. Vi avlaster risiko, sikrer likviditet og stimulerer samfunnet. Ikke minst bidrar banken til samfunnet gjennom gaver og annen støtte til idrett, kultur, ideelle organisasjoner og andre samfunnsnyttige formål. I 2013 beløp slik støtte seg til kr 1,2 mill.

Arbeidet med samfunnsansvar er forankret i bankens verdier. For å kunne synliggjøre bankens samfunnsansvar, er forutsetningen at banken makter å skape lønnsomhet, og som et minimum, etterlever alle lover og forskrifter. Det er også en forutsetning at banken har et godt forhold til sine medarbeidere og ledere, har et verdigrunnlag som etterleves og betyr noe for de ansatte, samt har de beste relasjoner til sine kunder og samarbeidspartnere. Bankens complianceansvarlig har ikke rapportert avvik i 2013 knyttet til bankens etterlevelse av lover og forskrifter. Måling av kundetilfredshet viser at kundene er godt tilfreds med banken og at kundetilfredsheten holder seg på stabilt høyt nivå.

Samfunnsansvaret innebærer også at banken skal ha et bevisst forhold til sine interessenter og påse at bankens handlinger bidrar til en sosialt ansvarlig forretningsdrift. Hensynet til samfunnsansvar er innarbeidet i overordnede retningsslinjer under konkrete emner som eksempel etikk, bekjempelse av hvitvasking, helse, arbeidsmiljø og sikkerhet samt det ytre miljø. I 2013 har banken kontrollert 93 mistenkelige transaksjoner med hensyn på hvitvasking. Etter nærmere undersøkelser har det ikke vært grunnlag for å rapportere noen mistenkelige transaksjoner til Økokrim i 2013. Bankens øvrige hendelsesrapportering ikke har avdekket vesentlige avvik i 2013. Banken har ikke særskilt klimaregnskap og innehar heller ikke egen miljøsystemsertifisering.

Banken har ved årets utgang 23 faste ansatte. Av disse er 10 ansatt på deltid. I tillegg har to personer fungert som ekstrarhjelp/vikarer i løpet av året. Totalt er det utført 21 årsverk i 2013, hvorav 20,5 knyttet til bankens kjernevirksomhet. Banken har en kvinneandel på 65 % blant faste ansatte. Av personalet med lederansvar utgjør kvinneandelen 29 %.

I forbindelse med nyansettelser av personale uten lederansvar prioriterer vi ansettelse av menn under ellers like vilkår. I forbindelse med nyansettelser av personale med lederansvar prioriterer vi ansettelse av kvinner under ellers like vilkår. Det legges videre til rette for at rekrutteringer skjer fra et bredt utvalg av samfunnet og eldre arbeidstakere kan få et yrkesaktivt liv frem til alderspensjonering og bidra til å redusere antall tidligpensjoneringer i banken. Banken sikrer også ansatte innflytelse gjennom godt samarbeid med de tillitsvalgte innenfor de rammer og tradisjoner som gjelder for bransjen.

For å sikre etterlevelse og godt omdømme inngår bankens ansatte i et etterutdanningsprogram med ulike kurs, seminarer mv. med fokus på etterlevelse av sentrale lover og forskrifter og bankfaglige temaer. Alle faste ansatte har i løpet av året deltatt på eksterne og / eller interne kurs for oppdatering og opplæring. Ved årsskiftet var ni ansatte autoriserte finansielle rådgivere.

Banken er medlem av Glåmdal HMS Tjeneste. Banken har også et eget treningsrom med diverse treningsapparater. Helsestilstanden til de ansatte må karakteriseres som god med lite sykefravær. Sykefraværet skyldes ikke skader eller ulykker i banken. Sykefraværet lå siste år på 3,05 %, noe som er 0,24 prosentpoeng høyere enn 2012. De ansatte er innmeldt i bankens pensjonsordning, behandlingsforsikring og gruppelivsforsikring. Bankens ytelsesbaserte pensjonsordning er lukket. Nyansatte tilbys innskuddsbasert pensjonsordning. Bankens pensjonsordninger må vurderes på nytt i løpet av 2014 som følge av endringer i pensjonsregelverket.

Medarbeidertilfredshetsundersøkelse utføres årlig, tiltak iverksettes innenfor de områder hvor det er avdekket svakheter. Styrets oppfatning er at arbeidsforhold, trivsel og miljø i banken er godt.

Styret har gitt retningslinjer for godtgjørelse som omfatter alle former for godtgjørelse til bankens ansatte. Retningslinjene skal bidra til å fremme og gi incentiver til god styring av og kontroll med virksomhetens risiko, motvirke for høy risikotaking og bidra til å unngå interessekonflikter. Det vises også til note 21a i årsregnskapet.

Banken har en generell ordning for variabel godtgjørelse (prestasjonslønn) som defineres inn under pkt 5: Unntak i Finanstilsynets rundskriv av 21.2.2011 "Godtgjørelsesordninger i finansinstitusjoner, verdipapirforetak og forvaltningsselskaper for verdipapirfond". Ordningen omfatter hele banken og gir ikke incentiveeffekt når det gjelder overtakelse av risiko.

Den variable prestasjonslønnen beregnes på grunnlag av mål for bankens årsresultat og sju styrefastsatte målekriterier. Prestasjonslønnen er lik for alle ansatte og var i 2013 samlet begrenset oppad til kr 30.000 pr årsverk. Målet for bankens årsresultat ble ikke oppnådd i 2013. Den variable prestasjonslønnen som følge av oppnådde måltall for øvrig i 2013 utgjør kr 9.750,- pr årsverk og blir utbetalt i 2014.

Bankens verdier og ansatte er sikret med moderne utstyr.

Bankens virksomhet forurenser ikke det ytre miljø.

Banken har utover årsrapporten og ovennevnte forhold ingen særskilt rapportering på samfunnsmessige resultater.

Utsiktene for kommende år

Det forventes et stabilt lavt rentenivå i 2014. Grue Sparebank forventer en utlånsvekst på nivå med forrige år for privatmarkedet som følge økt usikkerhet knyttet til norsk økonomi, forventer banken redusert etterspørsel etter lån fra næringslivet, med unntak av landbrukskunder. Flesteparten av våre privatkunder har lav gjeldsbelastning, den samlede situasjonen for privatmarkedet er derfor god. Risikoen ved utlån til privatmarkedet vil øke hvis boligprisene skulle falle, mest sannsynlig som følge av økt arbeidsledighet. Styret er usikre på utviklingen for lokalt næringsliv. Det har i de siste månedene kommet flere meldinger om permitteringer og avvikling av lokale virksomheter på grunn av svekket konkurransevne som følge av høyt norsk kostnadsnivå. Den lokale nyskapingsevnen har i de senere årene vært begrenset. Lokale bedrifter med eksport har styrket sin konkurransevne som følge av svakere norsk krone. Innen bedriftsmarkedet forventer vi tap på normalnivå i 2014. Samlet sett vil kredittrisikoen ved utlån til bedriftsmarkedet fortsatt være moderat. Banken vil i 2014 fortsette arbeidet med å bedre lønnsomheten.

Vi har gjennom endringer i virksomheten, kompetanseheving og nyansettelser lagt grunnlaget for at banken kan øke andre inntekter utover renteinntektene.

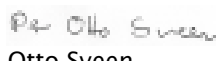
Styret mener Grue Sparebank er konkurransedyktig med sine produkter både på pris og kvalitet. Styret vurderer bankens økonomiske stilling som god og forventer en stabil utvikling som gjør oss i stand til å oppfylle kundenes krav på en tilfredsstillende måte.

Kirkenær, 23.1.2014

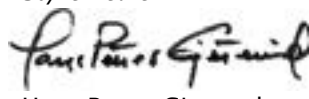

Wenche Engen
Styreleder

Arne Skytteren
Nestleder

Bernt Snapa
Styremedlem

Otto Sveen
Styremedlem

Heidi Lindstad
Styremedlem

Hans Petter Gjeterud
Banksjef

RESULTATREGNSKAP (i tusen kroner)

	Noter	2013	2012
Renter og lignende inntekter av utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner		965	1.201
Renter og lign. innt.av utlån til og fordr. på kunder		66.057	66.782
Renter og lignende inntekter av sertifikater og obligasjoner		4.808	5.610
Andre renteinntekter og lignende inntekter		-	8
Sum renteinntekter og lignende inntekter		71.830	73.600
Renter og lignende kostnader på gjeld til kredittinst.		144	478
Renter og lignende kostnader på innskudd fra og gjeld til kunder		35.622	35.645
Renter og lignende kostnader på utstedte verdipapirer		1.695	4.067
Andre rentekostnader og lignende kostnader		1.089	-
Sum rentekostnader og lignende kostnader		38.551	40.190
Netto rente og kredittprovisjonsinntekter	16	33.279	33.410
Inntekter av aksjer, andeler og verdipapirer med variabel avkastning		1.775	105
Inntekter av eierinteresser i tilknyttede selskaper		-49	72
Sum utbytte og andre innt. av verdip. med var. Avkastning		1.726	178
Garantiprovisjoner		162	180
Andre gebyr og provisjonsinntekter	17	7.584	5.646
Sum provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester		7.746	5.826
Andre gebyr og provisjonskostnader		2.331	2.359
Sum provisjonskostnader og kostnader ved banktjenester		2.331	2.359
Netto verdiendring og gevinst/tap på sertifikater, obligasjoner og andre rentebærende vp		1.301	1.258
Netto verdiendring og gevinst/tap på aksjer og andre verdipapirer med variabel avkastning		2.388	912
Netto verdiendring og gev./tap på valuta og finansielle drivater		528	350
Sum netto verdiendring og gev./tap på valuta og verdipapirer som er omløpsmidler		4.217	2.520
Driftsinntekter faste eiendommer		1.228	1.264
Andre driftsinntekter	18	1	1
Sum andre driftsinntekter		1.229	1.265
Lønn	21	11.396	10.379
Pensjoner	20	1.631	1.375
Sosiale kostnader		2.083	1.791
Administrasjonskostnader		7.880	5.870
Sum lønn og generelle administrasjonskostnader	19	22.991	19.415
Ordinære avskrivninger	10	1.368	1.452
Sum avskr. m.v. av varige driftsmidler og immaterielle eiendeler		1.368	1.452
Driftskostnader faste eiendommer		1.570	1.406
Andre driftskostnader	22	5.404	4.796
Sum andre driftskostnader		6.974	6.202
Tap på utlån		26.125	2.325
Sum tap på utlån, garantier m.v.	5	26.125	2.325
Gevinst/tap		-19.499	-
Sum nedskr./reversering av nedskrivning og gev./tap på verdip. som er anl.m.		-19.499	-
Resultat av ordinær drift før skatt		-31.091	11.446
Skatt på ordinært resultat	23	-2.982	4.342
Resultat for regnskapsåret		-28.109	7.104
Overført fra/til fond for vurderingsforskjeller		-49	-70
Overført fra/til sparebankens fond		-28.060	6.674
Avsetning til gaver		-	500
Sum overføringer og disponeringer		-28.109	7.104

EIENDELER (i tusen kroner)

	Noter	2013	2012
Kontanter og fordringer på sentralbanker		56.646	54.541
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner uten avtalt løpetid eller oppsigelsesfrist		20.480	44.149
Sum netto utlån og fordringer på kredittinstitusjoner		20.480	44.149
Kasse-/drifts- og brukskreditter		107.534	105.137
Byggelån		23.557	9.892
Nedbetalingslån		1.286.023	1.259.661
Sum utlån og fordringer på kunder, før nedskrivninger	16	1.417.114	1.374.690
Individuelle nedskrivninger på utlån		-19.100	-24.489
Nedskrivninger på grupper av utlån		-4.782	-4.763
Sum netto utlån og fordringer på kunder	5	1.393.232	1.345.438
Overtatte eiendeler	6	2.500	3.000
Sertifikater og obligasjoner utstedt av det offentlige		-	5.001
Sertifikater og obligasjoner utstedt av andre		182.989	170.707
Sum sertifikater og obligasjoner	7,8	182.989	175.708
Aksjer, andeler og egenkapitalbevis		80.998	85.623
Sum aksjer, andeler og andre verdipapirer med variabel avkastning	9	80.998	85.623
Eierinteresser i andre tilknyttede selskaper	3	526	575
Sum eierinteresser i tilknyttede selskaper		526	575
Eierinteresser i andre konsernselskaper	3	1.820	21.819
Sum eierinteresser i konsernselskaper		1.820	21.819
Utsatt skattefordel	23	3.787	-
Sum immaterielle eiendeler		3.787	-
Maskiner, inventar og transportmidler		1.051	1.479
Bygninger og andre faste eiendommer		17.664	18.604
Sum varige driftsmidler	10	18.715	20.083
Andre eiendeler		656	1.105
Sum andre eiendeler	11	656	1.105
Opptjente ikke mottatte inntekter		3.999	4.470
Overfinansiering av pensjonsforpliktelser	20	3.094	2.316
Sum forskuddsbetalte ikke påløpte kostnader og opptjente ikke mottatte inntekter		7.093	6.786
SUM EIENDELER	4	1.769.441	1.758.828

Gjeld og Egenkapital (i tusen kroner)

	Noter	2013	2012
Lån og innskudd fra kredittinstitusjoner uten avtalt løpetid eller oppsigelsesfrist		1.850	1.726
Lån og innskudd fra kredittinstitusjoner med avtalt løpetid eller oppsigelsesfrist		775	792
Sum gjeld til kredittinstitusjoner	12	2.625	2.519
Innskudd fra og gjeld til kunder uten avtalt løpetid		1.338.460	1.325.607
Innskudd fra og gjeld til kunder med avtalt løpetid		51.408	48.568
Sum innskudd fra og gjeld til kunder	12	1.389.868	1.374.174
Obligasjonsgjeld		110.000	83.000
Sum gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	12	110.000	83.000
Annen gjeld	12	4.381	8.525
Sum annen gjeld		4.381	8.525
Påløpte kostnader og mottatte ikke opptjente inntekter		2.770	2.368
Pensjonsforpliktelser	20	308	620
Utsatt skatt	23	-	23
Sum avsetninger for påløpte kostnader og forpliktelser		308	643
SUM GJELD		1.509.952	1.471.229
Fond for vurderingsforskjeller		493	542
Sparebankens fond		258.996	287.057
Sum opptjent egenkapital	13,14	259.489	287.599
SUM EGENKAPITAL		259.489	287.599
SUM GJELD OG EGENKAPITAL	4	1.769.441	1.758.828
Poster utenom balansen			
Pantstillelse - verdipapirer deponert som sikkerhet for lån i Norges Bank	15	99.605	106.365
Garantiansvar	15	40.292	46.700

Kirkenær, 23. Januar 2014

Wenche Engen
Styreleder

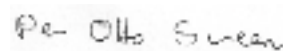
Bernt Snapa

Arne Skytteren

Heidi Lindstad

Per Otto Sveen

Kontantstrøm (i tusen kroner)**2013****2012****Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter**

Resultat av ordinær drift etter skatt	-28.109	7.104
Ordinære avskrivninger	1.368	1.452
Tap på utlån	26.125	2.325
Gaver	0	-500
Verdiregulering	-1.522	-1.264
Endring utlån: - økning/ + nedgang	-72.399	-12.874

Endring utlån til finansinstitusjoner: - økning/ + nedgang

Endring innskudd fra kunder: + økning/ - nedgang	15.694	118.477
Endring innskudd fra kredittinstitusjoner: + økning/ - nedgang	107	-94.710
Endring øvrige fordringer: - økning/ + nedgang	-3.145	432
Endring kortsiktig gjeld: + økning/ - nedgang	-4.077	1.308

Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter**-42.289** **39.980****Kontantstrøm fra investeringsaktiviteter**

Endring langsiktige verdipapirer: - økning/ + nedgang	17.393	19.523
---	--------	--------

Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter**17.394** **19.523****Kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter**

Endring gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer: + økning/ - nedgang	27.000	-66.949
---	---------------	----------------

Netto kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter**27.000** **-66.949****Netto kontantstrøm for perioden****2.105** **-7.447**

Kontanter og kontantekvivalenter ved periodens begynnelse	54.541	61.988
---	--------	--------

Kontanter og kontantekvivalenter ved periodens slutt**56.646** **54.541**

Denne består av:

Bankinnskudd m.v.	6.827	5.363
--------------------------	--------------	--------------

Innskudd i Norges Bank	49.818	49.178
-------------------------------	---------------	---------------

Note 1 - Generell info - rettviseende bilde

Bankens årsregnskap er utarbeidet i samsvar med regnskapsloven av 1998, forskrift om årsregnskap for banker samt god regnskaps-skikk, og gir et rettviseende bilde av bankens resultat og stilling. Under enkelte noter er det inntatt ytterligere forklaring og henvisning til poster i resultatregnskap og balanse. Alle beløp i resultatregnskap, balanse og noter er i hele tusen kroner dersom ikke annet er oppgitt. Det er ikke gjort endringer i regnskapsprinsipper i 2013.

Note 2 - Regnskapsprinsipper

KONSERNREGNSKAP

Det er ikke utarbeidet konsernregnskap selv om banken sitter med eieposter på over 50 % i Grue Næringssselskap AS (53,10 %). Dette begrunnes med at Grue Næringssselskap AS er av uvesentlig størrelse. Opplysninger om selkaps resultatposter er gitt i note 3.

RESULTATPOSTER

Bruk av estimater

Ledelsen har brukt estimater og forutsetninger som har påvirket resultatregnskapet og verdsettelse av eiendeler og gjeld, samt usikre eiendeler og forpliktelsener på balansedagen under utarbeidelse av regnskapet i henhold til god regnskaps-skikk.

Periodisering av renter, provisjoner og gebyrer

Renter, provisjoner og gebyrer føres i resultatregnskapet etter hvert som disse blir opptjent som inntekter eller påløper som kostnader. Foretatte beregninger viser at etableringsgebyrer ikke overstiger kostnadene som oppstår ved etablering av det enkelte utlån. De peri-odiseres derfor ikke over lånets løpetid.

Inntektsføring/kostnadsføring

Forskuddsbetalte inntekter ved slutten av året blir periodisert og ført som gjeld i balansen. Opptjente, ikke betalte inntekter ved slutten av året blir inntektsført og ført som eiendel i balansen. På engasjementer der det blir gjort nedskrivninger for tap, blir renteinntekter resultatført ved anvendelse av effektiv rentemetode. Aksjeutbytte blir inntektsført i det året de blir utbetalt. Realisert kursgevinst/-tap resultatføres ifølge FIFU-prinsippet. Det vil si at den enkelte handel for vedkommende verdipapir reskontroføres og resultatføres separ-arat. Kjøp og salg av verdipapirer blir bokført på oppgjørstidspunktet.

UTLÅN – BESKRIVELSER OG DEFINISJONER

Vurdering av utlån

Bankens utlån er vurdert til virkelig verdi på utbetalingstidspunktet. I etterfølgende perioder vurderes utlån til amortisert kost ved anvendelse av effektiv rentemetode. Amortisert kost er anskaffelseskost med fradrag for betalt avdrag på hovedstol samt eventuelle nedskrivninger for verdifall. Gebyr ved etablering av lån overstiger ikke kostnadene og inntektsføres løpende. Utlån vurdert til amortisert kost vil derfor være tilnærmet lik pålydende av lånene. Boliglån overført til og formidlet til Eika Boligkreditt AS (EBK) er ikke balanseført. Den vesentlige risiko er vurdert å være overført til EBK, også for overførte lån som tidligere har vært på bankens balanse, og er derfor fraregnet.

Behandling av engasjementer som ikke er misligholdt

Banken foretar kvartalsvis vurdering av utlåns- og garantiporteføljen for både nærings- og personkunder. For engasjementene er det verdien av bankens sikkerhet, låntakers betalingssevne etc. som vurderes. Dersom gjennomgangen viser at tap kan påregnes, bokføres tapet i bankens regnskap som individuell nedskrivning.

Behandling av misligholdte engasjementer

Et lån anses som misligholdt når låntaker ikke har betalt forfalte terminer innen 90 dager etter terminforfall, eller når rammekreditter ikke er innekket innen 90 dager. Ved mislighold vurderes kundens samlede engasjement. Låntakers tilbakebetalingsevne og sikkerheter avgjør om et tap må påregnes. Sikkerheten vurderes til antatt laveste realisasjonsverdi på beregningstidspunktet, med fradrag for salgskostnader. Dersom det foreligger objektive bevis på verdifall på bankens fordringer, føres dette som individuelle nedskrivninger.

Behandling av konstaterte tap

Ved mislighold over 90 dager, inntråd konkurs, avvikling eller akkord, blir engasjementet vurdert med hensyn til sikkerhet og betalingssevne for å få oversikt over bankens risiko for tap. Ved objektive bevis på verdifall på engasjementet, behandles engasjementet normalt først som individuell nedskrivning. Engasjementet regnes som endelig tapt når konkurs eller akkord er stadfestet, tvangspant ikke har ført frem eller som følge av rettskraftig dom eller inngått avtale. Beregnet verdifall på engasjementet føres da som konstatert tap, eventuelle individuelle nedskrivninger føres til inntekt. Endelig konstaterte tap fjernes fra bankens låneportefølje og fra individuelle nedskrivninger måneden etter at alle sikkerheter er realisert og det er konstatert at kunden ikke er søkegod.

Reversering av tidligere tapsavsatte engasjementer

Reversering av tidligere tapsavsatte engasjementer skal skje i den utstrekning tapet er redusert og objektivt kan knyttes til en hendelse inntruffet etter nedskrivningstidspunktet.

Behandling av nedskrivninger på grupper av utlån

Nedskrivning på grupper av utlån vil si nedskrivning uten at det enkelte tapsengasjement er identifisert. Nedskrivningen er basert på objektive bevis for verdifall i bankens låneportefølje ut fra bankens vurdering av risiko for manglende betalingssevne basert på en analyse av av risiko og historiske tapstall. Andre forhold kan være makroøkonomiske forhold, verdifall på fast eiendom ved økte markedsrenter, svikt i betjeningsevne ved markert renteoppgang eller nedbemanning på større arbeidsplasser.

Behandling av individuelle nedskrivninger på utlån

Vurdering av om det foreligger objektive bevis for verdifall skal foretas enkeltvis av alle utlån som anses som vesentlige. Utlån som er vurdert individuelt for nedskrivning og hvor nedskrivning er gjennomført medtas ikke i gruppevurdering av utlån. Bankens fordeler sine utlån på PM – lån til personmarkedet og BM – lån til bedriftsmarkedet.

FINANSIELLE INSTRUMENTER

Finansielle derivater

Banken kan benytte seg av finansielle derivater for å kunne sikre eksponeringen mot renterisiko som oppstår gjennom bankens virksomhet. Det er ingen utestående derivatavtaler pr 31.12.2013.

VERDIPAPIRER

Verdipapirbeholdningen spesifiseres og verdivurderes ved utløpet av hver regnskapsperiode (månedlig). Omløpsporteføljen og anleggsportefølje verdivurderes etter forskjellige regler og hver for seg. Se note 7 og 9.

Obligasjoner og sertifikater

Banken har obligasjoner definert som andre omløpsmidler. Andre omløpsmidler er vurdert til den laveste verdi av anskaffelseskostnad og virkelig verdi. Obligasjonsbeholdningen er sammensatt i henhold til krav til avkastning og risiko og er en del av bankens likviditetsbuffer. Forvaltningen av obligasjonsporteføljen er satt ut til en profesjonell aktør, og forvalteren står også for verdifastsettelsen av virkelig verdi for de enkelte obligasjonene og sertifikatene. Det benyttes priser notert i markedet. Når noterte priser ikke foreligger beregnes virkelig verdi i spread-matrise utarbeidet av Verdipapirfondenes forening.

Aksjer og egenkapitalbevis

Aksjer og egenkapitalbevis er klassifisert som omløps- eller anleggsmidler. Omløpsmidler vurderes til den laveste verdi av anskaffelseskost og virkelig verdi. Grunnlag for virkelig verdi for børnoterte aksjer som er omløpsmidler, er børskurs på måletidspunktet. Grunnlag for virkelig verdi for ikke børnoterte aksjer som er omløpsmidler eller anleggsmidler, er anskaffelseskost. Dersom virkelig verdi av aksjene klassifisert som anleggsmidler faller under anskaffelseskostnad, og verdifallet er vurdert ikke å være av forbigående karakter, nedskrives aksjene. Nedskrivningen reverseres i den utstrekning grunnlaget for nedskrivningen ikke lenger er tilstede.

VARIGE DRIFTSMIDLER OG IMMATERIELLE EIENDELER

Varige driftsmidler

Varige driftsmidler vurderes i balansen til anskaffelseskostnad, fratrukket ordinære bedriftsøkonomiske avskrivninger og eventuelle nedskrivninger. Nedskrivninger foretas i den utstrekning gjenvinnbart beløp er lavere enn balanseført verdi. Det nedskrives til gjenvinnbart beløp. Sistnevnte er høyeste av salgsverdi og bruksverdi. Ordinære avskrivninger beregnes på grunnlag av eiendelens antatte økonomiske levetid og eventuell restverdi.

Immaterielle eiendeler

Banken har ved årsslutt utsatt skattefordel bokført som immatriell eiendel.

PENSJONFORPLIKTELSE OG PENSJONSKOSTNADER

Banken bruker Norsk Regnskapsstandard for bokføring av pensjonskostnader. Ytelsesordninger er gjenstand for årlig aktuarberegning og kostnadsføres under "lønn og generelle administrasjonskostnader". Innskuddsordninger kostnadsføres med årspremien under samme post. Aktuarberegnet pensjonsforpliktelse, bestående av differanse mellom beregnet påløpt forpliktelse og verdien av pensjonsmidlene korrigert for avvik i estimater og effekt av endrede forutsetninger, føres i balansen enten som langsiktig gjeld (hvis negativ) eller som anleggsmiddel (hvis positiv). Forutsetningene som blir lagt til grunn for utregning av pensjonsforpliktelser, blir revurdert årlig. Regnskapsmessig behandling av ny AFP-ordning (ytelsesbasert flerforetaksordning) vil, grunnet manglende informasjon og pålitelighet i beregninger, likestilles med innskuddsordning og kostnadsføres med årets premiebetaling inntil avklaring omkring beregningene foreligger.

SKATT

Skatter kostnadsføres når de påløper og er knyttet til det regnskapsmessige resultat før skatt. Netto utsatt skattefordel er beregnet med 27 % på grunnlag av midlertidige forskjeller som eksisterer mellom regnskapsmessige og skattemessige verdier. Skatteøkende og skattereduserende midlertidige forskjeller, som reverserer eller kan reversere i samme periode, er utlignet og nettoført. Årets skattekostnad omfatter betalbar skatt for inntektsåret og endringer i utsatt skatt og utsatt skattefordel. Eventuelle endringer i utsatt skatt og utsatt skattefordel vises som årets skattekostnad i resultatregnskapet sammen med betalbar skatt for inntektsåret. Utsatt skatt beregnes på bakgrunn av forskjeller mellom rapporterte skattemessige og regnskapsmessige resultater som vil utlignes i fremtiden.

OMREGNINGSREGLER FOR VALUTA

Pengeposter i utenlandsk valuta er vurdert til kursen pr 31.12.

LANGSIKTIG GJELD

Obligasjonsgjeld blir oppført til nominelt beløp med justering av over- eller underkurs. Over-/underkursen inntektsføres eller kostnadsføres lineært som en justering til løpende renter over lånets løpetid. Beholdning av egne obligasjoner kommer til fradrag på obligasjonsgjelden og presenteres på egen linje.

KONTANTSTRØMOPPSTILLING

Kontantstrømmer fra operasjonell drift av banken er definert som løpende renter fra utlåns- og innskuddsvirksomheten mot kunder, netto inn- og utbetalinger fra utlåns- og innskuddsvirksomheten, samt utbetalinger generert fra omkostninger knyttet til bankens ordinære virksomhet. Investeringsaktiviteter er definert som kontantstrømmer fra verdipapirtransaksjoner. I tillegg medtas kontantstrømmer knyttet til investeringer i driftsmidler og eiendommer. Finansieringsaktiviteter (funding) inneholder kontantstrømmer fra optak og nedbetaling av obligasjonsgjeld og markedsinnlån.

Note 3 - Datterselskap og tilknyttede selskap

Eierinteresser i datterselskap (ikke konsoliderte)

Selskapets navn	Kontor kommune	Selskaps kapital	Antall aksjer	Eier/stemme andel	Total EK	Resultat 2013	Bokført verdi
Grue Næringssselskap AS	Grue	3.430	1.820	53,1 %	3.398	60	1.820
Sum morbanks investering i datterselskap							1.820

Eierinteresser i tilknyttede selskap

Selskapets navn	Kontor kommune	Selskaps kapital	Antall aksjer	Eier/stemme andel	Total EK	Resultat 2013	Bokført verdi
Glåmdalsmegleren AS	Kongsvinger	100	33	33,0 %	1.594	-90	526
Sum investering i tilknyttet selskap							526

Note 4 - Finansiell risiko

Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko er risikoen for at banken ikke skal kunne gjøre opp sine forpliktelser på forfall. Bankens innskuddskunder kan i praksis på kort varsel disponere sin innskuddskapital. Derimot vil bankens lånekunder ønske langsiktig finansiering og kredittrammer. På denne måten eksponeres banken for likviditetsrisiko.

Banken har interne måltall for likviditet, som løpende fremlegges for styret. Banken tilstreber en innskuddsdekning på minimum 75 %, og dekningen utgjør ved årets utgang 98,08 % mot 99,96 % året før.

For å fylle dette likviditetsgapet funder banken seg også gjennom langsiktige innlån fra penge- og kapitalmarked. Forfallstrukturen fremgår i note 15 om gjeld. Kommitterte trekkrettigheter i DNB, kr 87 mill, er på kort sikt sentral i denne sammenheng, selv om rammene i liten grad har vært benyttet gjennom 2013.

Likviditetssituasjonen betraktes som god.

I tabellen nedenfor er trukkede kasse-/driftskreditter tatt med under kolonne 0-1 mndr. på linjen for utlån til kunder. Innskudd fra kunder er rapportert i kolonnen uten løpetid. Dette er i tråd med Finanstilsynets forskrift for slik rapportering.

Restløpetid for hovedposter i balansen

Post i balansen	Sum	Inntil 1 mnd	1mnd - 3 mnd	3 mnd - 1 år	1 - 5 år	Over 5 år	Uten rest løpetid
Eiendeler:							
Kontanter og fordringer på sentralbanken	56.646						56.646
Utlån til og fordring på kredittinstitusjoner	20.480		0				20.480
Utlån til og fordring på kunder	1.417.114	176.409	14.753	129.670	313.481	782.801	0
Obligasjoner og sertifikater	182.989	0	0	12.939	165.246	4.804	
Øvrige eiendelsposter	92.213	3.999			57.929		30.285
Sum eiendelsposter	1.769.441	180.408	14.753	142.609	536.656	787.605	107.411
- herav utenlandsk valuta	1.263						1.263
Gjeld:							
Gjeld til kredittinstitusjoner	2.625		775				1.850
Innskudd og gjeld til kunder	1.389.868	39.388					1.350.480
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	110.000			0	110.000		
Øvrig gjeld	7.459	1.435	289	3.702			2.032
Egenkapital	259.489						259.489
Sum gjeld og egenkapital	1.769.441	40.824	1.064	3.702	110.000	0	1.613.852
- herav utenlandsk valuta							
Netto likv. eksponering på balansen	0	139.585	13.689	138.907	426.656	787.605	-1.506.441
- herav utenlandsk valuta	1.263	0	0	0	0	0	1.263

Kredittrisiko

Kredittrisiko er risikoen for at banken påføres tap på grunn av at motparten ikke er i stand til å innfri sine forpliktelser ved forfall. Se note 5 for informasjon om kredittrisiko i utlångsengasjement.

Kredittrisiko representerer det største risikoområdet for banken og vedrører alle fordringer på kunder som i hovedsak er utlån.

Også andre utstedte kreditter, garantier, rentebærende verdipapirer, innvilgede ikke trukne kreditter er forbundet med kredittrisiko.

Motpartrisiko som oppstår gjennom derivater og valutakontrakter innebærer også kredittrisiko.

Markedsrisiko

Markedsrisiko oppstår som følge av åpne posisjoner i rente-, valuta eller egenkapitalinstrumenter, og er nedenfor nærmere omtalt under renterisiko, valutarisiko samt prisrisiko. Risikoen er knyttet til resultatsvingninger som følge av endringer i markedspriser og kurser.

Renterisiko

Renterisiko oppstår som en følge av at bankens utlåns- og innlånsvirksomhet ikke har sammenfallende rentebinding. Dette betyr at når markedsrenten endrer seg, kan banken først foreta renteendring på sine balanseposter med utgangspunkt i regelverk og avtaler. En endring av markedsrentene vil derfor bety økning eller reduksjon av netto renteinntekter i resultatregnskapet.

Banken har lav renterisikoeksponering. Banken har verken fastrentelån eller fastrenteinnskudd ved årets utgang. Netto renterisiko knyttet til utlånsvirksomheten betraktes som lav.

Beholdningen av obligasjoner har en gjennomsnittlig durasjon/varighet på 0,12. Dette gir en rentefølsomhet ved 1 % renteendring på kr. 0,2 mill ved årets slutt.

Bankens renterisiko vurderes samlet som lav, og er godt innenfor den fastsatte ramme på 2,0 mill.

Tid frem til renteregulering for bankens eiendeler og forpliktelser fremgår av tabellen nedenfor.

Renteendringstidspunkt for hovedposter i balansen.

Post i balansen	Sum	Inntil 1 mnd	1mnd - 3 mnd	3 mnd - 1 år	1 -5 år	Over 5 år	Uten rente ekspon.
Eiendeler:							
Konter og fordringer på sentralbanken	56.646		49.818				6.827
Utlån til og fordring på kredittinstitusjoner	20.480		20.480				
Utlån til og fordring på kunder	1.417.114		1.417.114				
Obligasjoner og sertifikater	182.989	18.567	164.422	0	0	0	0
Øvrige eiendelsposter	92.213						92.213
Sum eiendelsposter	1.769.441	18.567	1.651.835	0	0	0	99.040
- herav utenlandsk valuta	1.263						1.263
Gjeld:							
Gjeld til kredittinstitusjoner	2.625		2.625				
Innskudd og gjeld til kunder	1.389.868		1.389.537			331	
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	110.000		110.000	0			
Øvrig gjeld	7.459						7.459
Egenkapital	259.489						259.489
Sum gjeld og egenkapital	1.769.441	0	1.502.162	0	0	331	266.948
- herav utenlandsk valuta	0						
Netto rente eksponering på balansen	0	18.567	149.673	0	0	-331	-167.908
- herav utenlandsk valuta	1.263	0	0	0	0	0	1.263

Valutarisiko

Valutarisiko er risikoen for tap som følge av endringer i valutakurser.

Bankens balanseposter i utenlandsk valuta utgjøres av kassebeholdningen. Denne er omregnet til norske kroner basert på kursen ved årets utgang. Risiko for valutatap ansees å være uvesentlig.

Prisrisiko

Bankens investeringer i egenkapitalinstrumenter er begrenset og utgjør pr 31-12-2013 kr 8.0 mill. Spesifikasjon fremgår av note 9. Et gjennomgående verdifall på 10 % vil påvirke resultatregnskapet negativt med kr 0,8 mill.

Note 5 - Utlån

Beløpet som best representerer bankens maksimale eksponering for kredittrisiko overfor kunder (definert i note 4), uten å ta hensyn til sikkerhetsstillelser eller andre kredittforbedringer, er bokført verdi av netto utlån tillagt garantier og ikke optrukne gitte kredittrammer.

Bankens maksimale eksponering for kredittrisiko	31.12.2013	31.12.2012
Brutto utlån	1.417.114	1.374.690
Nedskrivning på individuelle utlån	-19.100	-24.489
Nedskrivning på grupper av utlån	-4.782	-4.763
Netto utlån	1.393.232	1.345.438
Garantier	40.292	46.700
Ikke optrukne kredittrammer	74.823	58.536
Maksimal eksponering for kredittrisiko	1.508.347	1.450.674

Sikkerheter

Banken benytter sikkerheter for å redusere kredittrisikoen. Sikkerheter kan være i form av fysisk sikkerhet, kontantdepot eller avtalt motregning. Fysisk sikkerhet skal som hovedregel være forsikret og kan for eksempel være bygninger, boliger, driftsmidler og/eller varelager. Sikkerhetens verdi fastsettes til virkelig verdi med forhåndsbestemt %-fradrag avhengig av type sikkerhet. Ved vurdering av sikkerhetens verdi legges i utgangspunktet til grunn en forutsetning om fortsatt drift, med unntak for de tilfeller der det allerede er foretatt en nedskrivning.

Virkelig verdi av sikkerhetene for utlån	2013	2012
SUM	1.398.014	1.350.201

Se tabell for misligholdte og tapsutsatte lån for informasjon om verdi av sikkerhetsstillelser for misligholdte og tapsutsatte lån.

Prinsipper for risikoklassifisering

Risikoklassifiseringen er en integrert del av kredittvurderingsprosessen. Systemet muliggjør en god overvåking av risikoutviklingen i bankens engasjementsportefølje.

Klassifiseringen av personkunder skjer ved at faktoren "kundens økonomiske stilling" vektlegges i tillegg til sikkerheten. For næringslivskunder utføres klassifisering av økonomiske faktorer på grunnlag av utvalgte nøkkeltall som hentes fra kundens reviderte regnskap, samt på sikkerhet. Klassifiseringen er delt inn i 5 grupper der A representerer minst risiko og E størst risiko. Klassifiseringen synliggjør kundenes risikoeksponering for hver av faktorene økonomi og sikkerhet. Disse faktorene danner grunnlaget for fastsettelsen av den akkumulerte risikoklasse der økonomi/sikkerhet vektet i forholdet til nedstående tabell.

Kriterier	Personmarkedet		Bedriftsmarkedet	
	Vekt	Komponent	Vekt	Komponent
Økonomi	50%	Gjeldsgrad Bto.inntekt	40%	Rentabilitet Soliditet Resultatgrad
Sikkerhet (1)	50%	Verdi eiendel	50%	Verdi eiendel
Andre faktorer			10%	

(1) Verdi på eiendeler som pantsettes nedjusteres i tråd med retningslinjer.

Spesifikasjon på risikoklasse 31.12.2013

Samlet 31.12.2013		Engasjement	%	Brutto utlån	Garantier	Ubenyttet kreditt	Individuell nedskrivning
Akk. risikoklasse A	lav	845.824	55,2 %	776.338	23.820	45.666	0
Akk. risikoklasse B	lav	505.437	33,0 %	483.257	6.939	15.241	0
Akk. risikoklasse C	middels	87.102	5,7 %	74.257	1.630	11.215	0
Akk. risikoklasse D	høy	21.231	1,4 %	20.532	15	684	0
Akk. risikoklasse E	høy	72.556	4,7 %	62.671	7.888	1.997	19.100
Mangelfullt klassifisert	lav	78	0,0 %	58	0	20	0
SUM		1.532.229	100,0 %	1.417.114	40.292	74.823	19.100

Personmarked 31.12.2013		Engasjement	%	Brutto utlån	Garantier	Ubenyttet kreditt	Individuell nedskrivning
Akk. risikoklasse A	lav	641.704	60,1 %	614.461	22	27.221	0
Akk. risikoklasse B	lav	371.150	34,8 %	366.102	238	4.810	0
Akk. risikoklasse C	middels	34.494	3,2 %	26.319	102	8.073	0
Akk. risikoklasse D	høy	9.801	0,9 %	9.658	0	143	0
Akk. risikoklasse E	høy	9.994	0,9 %	9.994	0	0	0
Mangelfullt klassifisert	lav	26	0,0 %	6	0	20	0
SUM		1.067.169	100,0 %	1.026.540	362	40.267	0

Bedriftsmarked 31.12.2013		Engasjement	%	Brutto utlån	Garantier	Ubenyttet kreditt	Individuell nedskrivning
Akk. risikoklasse A	lav	204.120	43,9 %	161.877	23.798	18.445	0
Akk. risikoklasse B	lav	134.287	28,9 %	117.155	6.701	10.431	0
Akk. risikoklasse C	middels	52.608	11,3 %	47.938	1.528	3.142	0
Akk. risikoklasse D	høy	11.430	2,5 %	10.874	15	541	0
Akk. risikoklasse E	høy	62.562	13,5 %	52.677	7.888	1.997	19.100
Mangelfullt klassifisert	lav	52	0,0 %	52	0	0	0
SUM		465.060	100,0 %	390.574	39.930	34.556	19.100

Spesifikasjon på risikoklasse 31.12.2012

Samlet 31.12.2012		Engasjement	%	Brutto utlån	Garantier	Ubenyttet kreditt	Individuell nedskrivning
Akk. risikoklasse A	lav	797.780	53,9 %	732.833	28.434	36.513	0
Akk. risikoklasse B	lav	496.145	33,5 %	474.251	6.199	15.695	0
Akk. risikoklasse C	middels	84.087	5,7 %	76.291	3.454	4.342	0
Akk. risikoklasse D	høy	67.016	4,5 %	56.855	8.613	1.548	0
Akk. risikoklasse E	høy	32.635	2,2 %	32.205	0	430	24.489
Mangelfullt klassifisert	lav	2.263	0,2 %	2.255	0	8	0
SUM		1.479.926	100,0 %	1.374.690	46.700	58.536	24.489

Personmarked 31.12.2012		Engasjement	%	Brutto utlån	Garantier	Ubenyttet kreditt	Individuell nedskrivning
Akk. risikoklasse A	lav	590.497	59,1 %	573.809	22	16.666	0
Akk. risikoklasse B	lav	359.172	35,9 %	353.799	226	5.147	0
Akk. risikoklasse C	middels	30.536	3,1 %	30.317	102	117	0
Akk. risikoklasse D	høy	10.772	1,1 %	10.577	0	195	0
Akk. risikoklasse E	høy	6.260	0,6 %	6.260	0	0	706
Mangelfullt klassifisert	lav	2.196	0,2 %	2.188	0	8	0
SUM		999.433	100,0 %	976.950	350	22.133	706

Bedriftsmarked 31.12.2012		Engasjement	%	Brutto utlån	Garantier	Ubenyttet kreditt	Individuell nedskrivning
Akk. risikoklasse A	lav	207.283	43,1 %	159.024	28.412	19.847	0
Akk. risikoklasse B	lav	136.973	28,5 %	120.452	5.973	10.548	0
Akk. risikoklasse C	middels	53.551	11,1 %	45.974	3.352	4.225	0
Akk. risikoklasse D	høy	56.244	11,7 %	46.278	8.613	1.353	0
Akk. risikoklasse E	høy	26.375	5,5 %	25.945	0	430	23.783
Mangelfullt klassifisert	lav	67	0,0 %	67	0	0	0
SUM		480.493	100,0 %	397.740	46.350	36.403	23.783

Engasjementer som er uklassifisert er medtatt under lav risiko.

Forventet årlig tapsnivå - forventet tap i forhold til renteinntekter

I banken tilstrebtes å vektlegge risiko ved prising av engasjementer slik at lån og kreditter med laveste rente har en tilsvarende lav risiko.

Overvåking av kredittrisiko og oppfølging av tapsutsatte engasjementer er av stor viktighet, og tillegges stor vekt. Kredittrisikoen overvåkes løpende gjennom analyser, misligholds-, restanse- og overtrekkrapportering.

Det vurderes at årlige tap ikke vil overstige 0,1 - 0,5 % av brutto utlån de nærmeste 3 år. Dette er basert på erfaring fra tidligere år, kjennskap til bankens lånekunder samt den løpende vurdering av utlånsmassen. Tapene forventes i det alt vesentlige å komme i grupper med høy risiko og forventes videre å ligge innenfor den samlede forventede renteinntekten for gruppen.

Bokført/virkelig verdi på utlån til kunder

Utlån og garantier verdsettes i tråd med "Forskrift om regnskapsmessig behandling av utlån og garantier. Det er ikke grunner som skulle tilsa at virkelig verdi/markedspriser skulle avvike fra amortisert kost. Lån og garantier verdsettes til pålydende når renter og avdrag betjenes etter avtalen og det ellers ikke er objektive forhold som tilsier at engasjementet bør nedskrives.

Dersom det foreligger objektive bevis for verdifall på enkelte utlån eller grupper av utlån, er lånene nedskrevet. Etter forskriften skal slike lån nedskrives med forskjellen mellom balanseført verdi og nåverdien av fremtidige kontantstrømmer, beregnet etter forventet levetid på lånet. Nedskrivning klassifiseres som tapskostnad, og renteinntekter resultatføres etter effektiv rentemethode.

Vår modell bygger på at der det foreligger objektive bevis for risiko for tap, gjøres det en totalvurdering av kundens betalingsevne, av den realitet som er stilt for lånet samt av sannsynligheten for tap. Det beregnede sannsynlige tap nedskrives som individuell nedskrivning på engasjementet. Nedskrivningen klassifiseres som tapskostnad.

De objektive bevis på at et utlån har verdifall baserer seg på observerte data banken har kjennskap til om følgende type hendelser: Vesentlige finansielle problemer hos låntager, betalingsmislighold eller andre vesentlige kontraktsbrudd, opplåning for inndekking av termin, finansiell restrukturering, gjeldsforhandling, konkurs.

Utlån, garantier og ubenyttet kreditt fordelt på bransjer

2013	Brutto utlån	Garantier	Ubenyttet kreditt	Misligholdte engasjement	Tapsutsatte engasjement	Individuell nedskrivning	Gruppe nedskrivning
Personkunder	1.026.540	362	40.267	13.057	0	0	
Næringslivskunder	390.574	39.930	34.556	19.728	27.091	19.100	
Sum utlån og garantier	1.417.114	40.292	74.823	32.785	27.091	19.100	4.782
Primærnæringer	177.660	619	19.143	8.462	0	0	
Bygg og anlegg	43.322	6.109	3.416	1.749	5.046	3.450	
Eiendomsdrift, finansiell tj.yt.	39.787	0	50	2.629	3.117	4.650	
Varehandel, hotell og restaurantdrift	12.622	735	2.344	0	0	0	
Transport, post og telekommunikasjon	11.857	2.862	2.443	264	4.045	4.000	
Tjenesteytende virksomhet	16.489	1.734	1.555	6.341	0	0	
Industri og bergverk	72.235	5.943	5.205	283	14.883	7.000	
Finans	3.562	21.928	400	0	0	0	
Øvrige	13.040	0	0	0	0	0	
Sum næringskunder	390.574	39.930	34.556	19.728	27.091	19.100	

2012	Brutto utlån	Garantier	Ubenyttet kreditt	Misligholdte engasjement	Tapsutsatte engasjement	Individuell nedskrivning	Gruppe nedskrivning
Personkunder	976.950	350	22.133	11.947	26	706	
Næringslivskunder	397.740	46.350	36.403	31.757	15.232	23.783	
Sum utlån og garantier	1.374.690	46.700	58.536	43.704	15.258	24.489	4.763
Primærnæringer	183.279	1.742	24.065	9.446	0	4.683	
Bygg og anlegg	53.622	6.940	3.141	1.879	0	0	
Eiendomsdrift, finansiell tj.yt.	37.483	0	36	2.629	0	2.650	
Varehandel, hotell og restaurantdrift	13.118	1.065	2.360	215	0	0	
Transport, post og telekommunikasjon	16.145	2.349	1.007	236	4.341	2.500	
Tjenesteytende virksomhet	36.683	1.896	2.033	8.084	0	2.300	
Industri og bergverk	57.410	5.993	3.761	9.268	10.891	11.650	
Finans	0	26.365	0	0	0	0	
Sum næringskunder	397.740	46.350	36.403	31.757	15.232	23.783	

Tap på utlån og garantier

	2013		2012	
	Tap på utlån	Tap på garantier	Tap på utlån	Tap på garantier
Arets tapskostnader				
Periodens endring i individuelle nedskrivninger	-5.389	0	1.398	0
+ Periodens endring i gruppevis nedskrivninger	19	0	-8	0
+ Perioden konstaterte tap hvor det tidl år er foretatt individuell nedskrivning	14.752	0	978	0
+ Periodens konstaterte tap hvor det tidl år ikke er foretatt individuell nedskrivning	17.109	0	18	0
- Periodens inngang på tidligere perioders konstaterte tap	-366	0	-61	0
= Periodens tapskostnad	26.125	0	2.325	0

Banken har ikke renteinntekter som ikke er inntektsført.	2013	2012
Renter på engasjementer som er tapsutsatt utgjør	1.286	1.053

	2013		2012	
	Utlån til og fordring på kunder	Garanti ansvar	Utlån til og fordring på kunder	Garanti ansvar
Endringer i individuelle nedskrivninger				
Individuell nedskrivning 1.1.	24.489	0	23.091	0
Periodens konstaterte tap hvor tidligere er foretatt individuell nedskrivning	-14.752	0	-978	0
Økte individuelle nedskrivninger i perioden	1.500	0	700	0
Nye individuelle nedskrivninger i perioden	7.950	0	1.876	0
Tilbakeføring av individuelle nedskrivning i perioden	-87	0	-200	0
Individuell nedskrivning 31.12.	19.100	0	24.489	0
Endring i gruppevis nedskrivninger				
Nedskrivning på grupper av utlån 1.1	4.716	47	4.728	43
+/- periodens nedskrivning på grupper av utlån	25	-6	-12	4
Nedskrivning på grupper av utlån 31.12	4.742	40	4.716	47

De gruppevis nedskrivninger tar høyde for tap på engasjementer i bankens portefølje, som på balansetidspunktet ikke er identifisert som tapsutsatt. Nedskrivningen er basert på objektive bevis for verdifall i bankens låneportefølje ut fra bankens vurdering av risiko for manglende betalingsevne basert på en analyse av av risiko og historiske tapstall. Andre forhold kan være makroøkonomiske forhold, verdifall på fast eiendom ved økte markedsrenter, svikt i betjeningsevne ved markert renteoppgang eller nedbemanning på større arbeidsplasser.

Misligholdte og tapsutsatte utlån	2013	2012	2011	2010	2009
Misligholdte utlån totalt	32.785	43.704	24.855	25.644	15.669
Individuell nedskrivning	-3.100	-19.439	-14.908	-4.848	-3.097
Netto misligholdte utlån	29.685	9.947	20.796	12.572	12.521
Øvrige tapsutsatte lån totalt	27.091	15.257	11.314	4.666	0
Individuell nedskrivning	-16.000	-5.050	-8.183	-2.000	0
Netto øvrige tapsutsatte lån	11.091	10.207	3.131	2.666	0

Mislighold refererer seg til kunder som ikke har betalt termin på utlån innen 90 dager etter forfall, eller når overtrekk på rammekreditt ikke er inndeckt innen 90 dager etter at overtrekket oppstod.

Aldersfordeling av misligholdte og tapsutsatte utlån

	Over 3 tom 6 mnd	Over 6 mnd tom 12 mnd	Over 1 år	Sum misligholdte lån	Tapsutsatte lån	Sikkehetsstillelser for misligholdte lån	Sikkehetsstillelser for tapsutsatte lån
31.12.2013							
Privatmarked	680	0	12.378	13.058	0	13.058	0
Bedriftsmarked	4.922	4.245	10.560	19.727	27.090	16.627	11.090
Sum	5.602	4.245	22.938	32.785	27.090	29.685	11.090
31.12.2012							
Privatmarked	4.895	1.223	5.708	11.826	26	11.170	0
Bedriftsmarked	215	5.004	26.917	32.136	15.232	13.353	10.208
Sum	5.110	6.227	32.625	43.962	15.258	24.523	10.208

Note 6 - Overtatte eiendeler

Overtatte eiendeler

I forbindelse med individuell nedskrivning på ett engasjement i 2011, har banken overtatt 1 eiendom. Denne er taksert, og regnskapsført til 3 mill kroner. Det er etter fornyet vurdering foretatt en nedskrivning på kr. 0,5 mill. i 2013.

Type eiendel	2013	2012
Overtatt eiendel for videresalg	2.500	3.000

Note - 7 Obligasjoner, sertifikater og andre rentebærende verdipapirer

Verdsettelse

Bankens beholdning av obligasjoner er vurdert til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi/markedsverdi på balansetidspunktet. Hele beholdningen er klassifisert som omløpsmidler, og betraktes som en portefølje. Beregningen av virkelig verdi bygger på børskurs og/eller forvalters observerte markedsverdier, og alle papirene er i NOK.

Omløpsmidler	Risiko-vekt	Bokført verdi	Pålydende verdi	Kostpris	Markedsverdi
Utstedt av det offentlige					
Kommuner	20%	0	0	0	0
Sum		0	0	0	0
Utstedt av andre					
Bankobligasjoner	20%	69.509	69.000	69.702	69.545
Bankobligasjoner - ansvarlig lån	100%	4.804	5.000	4.805	4.882
Kredittforetak - OMF (1)	10%	100.662	100.500	100.680	101.035
Øvrige sektorer	100%	8.014	8.000	8.156	8.014
Sum		182.989	182.500	183.343	183.476
Sum sertifikater, obligasjoner mv		182.989	182.500	183.343	183.476
Akkumulert nedskrivning 1.1.2013				678	
Årets nto nedskr/reversert nedsk				-323	
Bokført verdi				182.989	
<i>Herav deponert som sikkerhet for lån i Norges Bank</i>		99.605	99.500	99.605	99.979

(1) Banken har, gjennom rammeavtale med Eika Boligkreditt, forpliktet seg til å kjøpe nyutstedte OMF'er om EBK ikke kan innhente likviditet på annen måte. Likviditetsbehovet til EBK for de neste 12 mnd. er mindre enn enn EBK's likvide midler slik at Grue Sparebank ikke har noen likviditetsforpliktelse ovenfor EBK pr. 31.12.13. Gjennomsnittlig vektet eff. rente på obligasjonsbeholdning pr 31.12.2013 utgjør 2,50 % (31.12.2012: 3,15 %).

Note 8 - Ansvarlig lånekapital i andre foretak

Bokført som sertifikater og obligasjoner:	Pålydende	Bokført
Strømmen Sparebank	2.000	1.801
Helgeland Sparebank	1.500	1.500
Sparebank 1 SMN	1.000	1.000
Sparebank 1 SR-Bank	500	502

Note 9 - Aksjer, andeler og andre verdipapirer med variabel avkastning

Verdsettelse

Aksjer klassifisert som handelsportefølje er vurdert til virkelig verdi på balansedagen. Aksje-/rentefond klassifiseres som omløpsmiddel, og vurderes til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Aksjer klassifisert som anleggsmidler er vurdert til anskaffelseskost, men nedskrives når virkelig verdi (markedsverdi) vurderes/observeres å være lavere enn anskaffelseskost.

Spesifikasjon etter grupper:	Balanseført verdi	Virkelig verdi	Anskaff. kost
Omløpsmidler			
Handelsportefølje	0	0	0
Øvrige omløpsmidler	57.929	59.716	57.997
Anleggsmidler	24.422	38.189	24.422
Sum omløpsmidler og anleggsmidler	82.351	97.905	82.419

Handels- og omløpsportefølje Spesifikasjon	Antall	Resultatført verdiendring	Balanseført verdi	Virkelig verdi	Anskaff. kost
German Property AS	94.000	-69	853	853	921
Warrenwiklund Norge	432	0	1.336	1.605	1.336
Eika Global	1.596	0	1.236	1.536	1.236
Eika Utbytte	14.041	0	1.671	1.828	1.671
Delphi Europe	692	0	1.489	1.645	1.489
BI SICAV	340	0	308	319	308
First SMB	1.019	0	1.198	1.276	1.198
Eika Sparebank	46.551	0	47.510	48.300	47.510
Eika Pengemarked II	2.250	0	2.329	2.354	2.329
First Aktiv Høyrente	469	0	500	515	500
Sum øvrige omløpsmidler		-69	57.929	59.716	57.997
Akkumulert negativ verdiendring 31.12.2013		-69			
Res.ført nedskr 1.1.2013		-158			
Sum omløpsmidler		89	57.929	59.716	57.997

Anleggsmidler Spesifikasjon	Antall	Resultatført verdiendring	Balanseført verdi	Virkelig verdi	Anskaff. kost
Aksjer:					
Nordito Property AS	4.240	0	9	9	9
NETS Holding AS	35.022	0	1.522	1.522	1.522
SPAMA AS	120	0	12	12	12
Eika Gruppen AS	239.889	0	10.222	23.989	10.222
Eiendomskreditt AS	5.750	0	580	580	580
Grue Næringssselskap AS	1.820	0	1.820	1.820	1.820
Glåmdalsmegleren AS	33	0	33	33	33
Eika Boligkreditt AS	2.285.935	0	9.485	9.485	9.485
Kvinesdal Sparebank	7.388	0	739	739	739
Nedskr 1.1.2013		0			
Sum anleggsmidler		0	24.422	38.189	24.422
Sum aksjer, andeler o a verdipapirer med variabel avkast.			82.351	97.905	82.419

Beholdningsendring gjennom året av verdipapirer som er anleggsmiddel

	1.1.2013	Nedskrivn	Reklass.	Tilgang	Avgang	31.12.2013
Anleggsaksjer	49.766	19.458	0	3.478	9.364	24.422

Note 10 - Varige driftsmidler og immaterielle eiendeler

Faste eiendommer og øvrige varige driftsmidler blir balanseført til anskaffelseskost og fratrekkes årlig ordinære avskrivninger. Ordinære avskrivninger tilsvarer en lineær avskrivning over det enkelte driftsmiddels antatte levetid.

	Maskiner inv./transp.	Bankbygg, hytte, tomter
Anskaffelseskost 1.1	6.217	33.971
Årets tilgang	0	0
Årets avgang	-2.072	0
Anskaffelseskost 31.12	4.145	33.971
Akkumulerte avskrivninger 1.1	2.666	15.367
Årets avskrivning	428	940
Akkumulerte avskrivninger 31.12	3.094	16.307
Bokført verdi pr. 31.12	1.051	17.664
Avskrivningssatser	15 - 33 %	0 - 5 %

Fast eiendom	Type	Geografisk beliggenhet	Areal m ²	Herav utleid areal m ²	Balanseført verdi 31.12
Eiendom 1	Bankbygg	Grue	3.200	1.300	16.216
Eiendom 2	Tomt	Grue			195
Eiendom 3	Hytte	Ringsaker	88		1.253
Sum					17.664

Note 11 - Andre eiendeler

Andre eiendeler	2013	2012
Spesifisert på viktigste enkeltposter:		
Minnemynter i bankens eie	69	69
Øvrige interimskonti / kundefordringer	587	1.036
Sum andre eiendeler	656	1.105

Note 12 - Gjeld

Gjeld til kredittinstitusjoner	Gj.sn rentesats	Valuta	2013	2012
Lån / innskudd fra kredittinstitusjoner uten avtalt løpetid	2,72%	NOK	1.850	1.726
Lån / innskudd fra kredittinstitusjoner med avtalt løpetid	1,45%	NOK	775	792
Sum gjeld til kredittinstitusjoner			2.625	2.519
Herav F-lån Norges Bank		NOK	0	0

Innskudd fra kredittinstitusjoner uten løpetid har flytende rente.

Innskudd fra kredittinstitusjoner med avtalt løpetid er Grue Sparebank sin skattetrekkkonto.

Gjennomsnittlig rente er beregnet på grunnlag av faktisk rentekostnad gjennom året i prosent av gjennomsnittlig gjeld til kredittinstitusjoner.

Innskudd fra og gjeld til kunder	Gj.sn rentesats	Valuta	2013	2012
Innskudd fra og gjeld til kunder uten avtalt løpetid		NOK	1.338.460	1.325.607
Innskudd fra og gjeld til kunder med avtalt løpetid		NOK	51.408	48.568
Sum innskudd fra og gjeld til kunder	2,57%		1.389.868	1.374.174

Gjennomsnittlig rente er beregnet på grunnlag av faktisk rentekostnad gjennom året i prosent av gjennomsnittlig innskudd fra kunder. Det er ikke stillet sikkerhet for gjelden.

Lov om sikringsordninger for banker pålegger banken å være medlem av Bankenes Sikringsfond. Fondet plikter å dekke tap som en innskyter måtte få på innskudd i banken med inntil 2 mill. kroner av det samlede innskudd. Årlig innbetales en avgift til Bankenes Sikringsfond etter bestemmelser i Banksikringsloven, og sparebankene var i perioden 2004 - 2007 fritatt for avgiften.

I 2008 betalte banken redusert avgift med kr. 0,26 mill, og full avgift ble betalt i 2009 og 2010 med hhv kr. 0,85 og 0,91 mill. I 2011 og 2012 har banken igjen vært fritatt for avgiften. I 2013 betalte banken full avgift med kr. 1,07 mill.

Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer

Obligasjonslån	Opptatt år	Forfall	Nominell rtr.	Gj.snitt rtr.	Nominell verdi	Underkurs	Gjeld pr. 31.12
NO0010664386	2012	20.11.2015	Nib. + 120 bp	3,01%	50.000	0	50.000
NO0010697782	2013	9.12.2016	Nib. + 92 bp	2,57%	60.000	0	60.000

Lånene er i norske kroner, og det er ikke stilt sikkerhet for gjelden. Gjennomsnittlig rente er beregnet på grunnlag av faktisk rentekostnad i året i prosent av vektet saldo på obligasjonslånet.

Annen gjeld	2013	2012
Spesifisert på viktigste enkeltposter:		
Bankremisser	680	647
Betalbar skatt	822	4.085
Leverandørgjeld og offentlig gjeld og avgifter	517	368
Betalingsystemer	758	1.083
Annen gjeld, herunder gaver	1.603	2.364
Sum annen gjeld	4.381	8.548

Note 13 - Endringer i egenkapitalen

	Bankens fond	Fond for vurderingsf.	Sum egenkapital	Avsatt til gaver	Sum disponering
Egenkapital 1.1	287.057	542	287.599		
Disponering av årets resultat	-28.060	-49	-28.109	0	-28.109
Egenkapital 31.12	258.996	493	259.489		-28.109

Note 14 - Kapitaldekning

Krav til kapitaldekning er en minimum ansvarlige kapital på 8% av et nærmere definert grunnlag. Hertil har banken selv en prosess for å vurdere det samlede kapitalbehovet, hvilken bygger på bankens risikoprofil.

Ansvarlig kapital	2013	2012
Sparebankens fond	258.996	287.057
Overfinansiert pensjonsforpliktelse, fratrukket utsatt skatt	-2.228	-1.668
Utsatt skattefordel og andre immaterielle eiendeler	-3.787	0
Ansvarlig kapital i andre finansinstitusjoner	-502	-6.851
Kjernekapital	252.479	278.538
Ansvarlig kapital	252.479	278.538
Myndighetsbestemt kapitalkrav, 8 %	77.077	78.303
Overskudd av ansvarlig kapital	175.402	200.235

Spesifikasjon av bankens beregningsgrunnlag, kapitalkrav og kapitaldekningsprosent

Eksponeringskategori / Beregningsgrunnlag risikotype	Beregningsgrunnlag Eiendeler		Beregningsgrunnlag Utenom balansen		Beregningsgrunnlag TOTALT	
	2013	2012	2013	2012	2013	2012
Stater og sentralbanker	0	0	0	0	0	0
Lokale/reg. myndigheter	0	1.000	0	0	0	1.000
Offentlig eide foretak	8.014	9.980	0	0	8.014	9.980
Institusjoner	17.998	20.861	-0	-0	17.998	20.861
Foretak	55.099	94.782	9.949	10.837	65.047	105.619
Massemarked	0	0	0	0	0	0
Pant i fast eiendom	565.899	524.924	8.066	16.193	573.965	541.117
Forfalte engasjementer	40.791	29.962	0	114	40.791	30.076
Obl. med fortrinnsrett	10.066	9.138	0	0	10.066	9.138
Andeler i verdipapirfond	11.515	9.745	8.053	0	19.568	9.745
Øvrige engasjementer	118.771	175.941	36.442	8.376	155.212	184.317
Kredittrisiko	828.153	876.332	62.509	35.520	890.662	911.852
Motparttrisiko					0	0
Operasjonell risiko					78.582	79.096
Fradrag						
Nedskrivning på grupper av utlån					-4.782	-4.763
Bruk av egenkapitalmetoden					-493	-542
Ansvarlig kapital i andre finansint.					-502	-6.851
Sum alle risikoer					963.467	978.792
Kjernekapitaldekning					26,21%	28,46%
Kapitaldekning					26,21%	28,46%

Note 15 - Poster utenom balansen

Betingede forpliktelser - Garantier	2013	2012
Betalingsgarantier	11.955	13.989
Kontraktsgarantier	6.409	6.346
Lånegarantier - Eika BoligKreditt AS	21.928	26.366
Garanti overfor Bankenes Sikringsfond (se note 15)	0	0
Sum betingede forpliktelser	40.292	46.700

Banken stiller garanti for lån som våre kunder har i Eika Boligkreditt AS (EBK). EBK har som kriterie at lånet er innenfor 60 % av panteobjektet (bolig/hytte). Videre må det være avholdt takst på eiendommen, og taksten må ikke være eldre enn 6 måneder når lånet opptas. Bankens kunder har pr 31.12.13 lån for 200,8 mill. kroner hos EBK pr. (31.12.12: 182,7 mill. kroner).

Garantibeløpet overfor EBK er tredelt:

Tapsgaranti - Den delen av lånet som overstiger 50 % av sikkerhetsstillelsen. For lån som overstiger 50 % av sikkerhetsstillelsen skal garantien være på minimum kr 25 000 pr lån. Garantien gjelder i 6 år fra dato for rettsvern.

Saksgaranti - Gjelder for hele lånebeløpet fra banken anmoder om utbetaling til pantesikkerheter har oppnådd rettsvern. Andel av felles garantiramme på 1 % av bankens totale låneportefølje ved utgangen av måneden.

EBK har også rett til å motregne eventuelle tap i bankens provisjon for kundebehandling i en periode på inntil 3 år.

Spesifikasjon av garantier til EBK	2013	2012
Tapsgaranti	19.016	16.408
Saksgaranti	895	8.131
Andel av felles garantiramme	2.018	1.827
Sum	21.928	26.366

Alle lån i EBK ligger innenfor 60 % av forsvarlig verdigrunnlag, altså i godt sikrede boliglån. Restrisiko knyttet til lån formidlet til EBK er etter bankens vurdering begrenset. Banken har overtatt ett misligholdte lån fra Eika BoligKreditt i 2013. Bankens utlån gjennom EBK gjelder i all vesentlighet nye lån eller refinansiering, og disse har i all vesentlighet ikke vært bokført på bankens balanse.

Siden lån formidlet til EBK utelukkende er godt sikrede lån, forventer banken lav misligholdssannsynlighet samt at volumet på lån som tas tilbake til egen balanse ikke vil være vesentlig for bankens likviditet. Forutsatt 1 % mislighold i porteføljen, vil dette utgjøre 2,008 mill. kroner. Likviditetsrisikoen knyttet til lån formidlet til EBK er etter bankens vurdering begrenset.

Banken har en likviditetsforpliktelse overfor EBK, der banken forplikter seg til å kjøpe obligasjoner med fortrinnsrett (OMF-er) utstedt av EBK. Størrelsen på forpliktelsen er beregnet ut fra bankens andel av EBKs utlånsportefølje. Forpliktelsen til banken er EBKs likviditetsbehov for de kommende 12 måneder, beregnet ut fra forfall av obligasjoner i perioden med fradrag for EBKs egen likviditet på måletidspunktet. Forpliktelsen vil bli effektivert hvis EBK kommer i en situasjon der en emisjon av OMF-er må rettes mot eierbankene i Eika-Gruppen AS.

Forpliktelser	2013	2012
Bevilgede ikke diskonterte lån og ubenyttede rammekreditter	74.823	58.536
Sum forpliktelser utenom balansen	74.823	58.536

Eiendeler deponert som sikkerhet for F-lån i Norges Bank	Haircutverdi NB 2013	2013	2012
Obligasjoner - se note 8	93.601	99.605	106.365
Sum forpliktelser utenom balansen	93.601	99.605	106.365

Note 16 - Fordeling av inntekt på geografisk område

Inntektene fordeler seg i det alt vesentlige geografisk i samme forhold som den underliggende hovedstol:

	%	SUM	Brutto utlån	Garantier
Hedmark Fylke	80,75%	1.176.857	1.158.228	18.629
Herav Grue kommune	55,15%	803.791	786.366	17.425
Landet for øvrig (*)	19,25%	280.549	258.886	21.663
Utlendet	0,00%	0	0	0
SUM	100,00%	1.457.406	1.417.114	40.292

(*) Garantier under "Landet for øvrig" gjelder i det alt vesentlige Eika Boligkreditt AS.

Note 17 - Spesifikasjon av provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester

	2013	2012
Betalingsformidling	2.416	2.071
Verdipapirromsetning/forvaltning	398	332
Forsikringsprovisjon	2.436	1.976
Eika Boligkreditt	1.618	616
Andre provisjoner og gebyrer	716	651
Sum provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester	7.584	5.646

Note 18 - Andre driftsinntekter

	2013	2012
Andre driftsinntekter	1	1
Sum andre driftsinntekter	1	1

Note 19 - Lønn og generelle administrasjonskostnader

	2013	2012
Periodens kostnader knyttet til rentesubsidiering av lån til ansatte utgjør	1	3

Lån til ansatte er gitt etter særskilte regler vedtatt av styret, og ytes til subsidiert rente. Beregnet rentesubsidiering, er differansen mellom lånerente og myndighetenes normrente, og blir fordelsbeskattet på den ansatte. Beløpet er ikke ført som kostnad i regnskapet, men rentesubsidieringen reduserer bankens renteinntekter tilsvarende.

Note 20 - Pensjonskostnader og pensjonsforpliktelser - antall ansatte

Antall ansatte ved årets slutt er 26. Det er for året utført 20,5 årsverk. Obligatorisk tjenestepensjon (OTP) er pliktig. Bankens ordning tilfredsstiller kravene.

Fondsbaserte forpliktelser/sikrede ytelser

Banken har en kollektiv ytelsesbasert pensjonsforsikring i Storebrand for alle som er ansatt før 2011. Forpliktelsen ved årets utgang omfatter 21 ansatte og 11 pensjonister/etterlatte. Hovedbetingelser er 30 års opptjening og ca. 70 % av lønn ved fratredelse ved 67 år. Fra og med år 2011 tilsluttes nyansatte en innskuddsbasert pensjonsordning. 5 ansatte er omfattet av denne ordningen pr. i dag.

Ny AFP - ytelsesbasert flerforetaksordning

Ny AFP- ordning er etablert med virkning fra 1-1-2011. Den nye ordningen er, i motsetning til den gamle, ikke en førtidspensjonering, men en ordning som gir et livslangt tillegg på den ordinære pensjonen. De ansatte kan velge å ta ut den nye AFP- ordningen fra og med fylte 62 år, også ved siden av å stå i jobb, og den gir ytterligere opptjening ved arbeid fram til 67 år.

Den nye AFP- ordningen er en ytelsesbasert flerforetakspensjonsordning, og finansieres gjennom premier som fastsettes som en pro-sentsats av lønn. Foreløpig foreligger ingen pålitelig måling og allokering av forpliktelse og midler i ordningen. Regnskapsmessig blir ordningen behandlet som en innskuddsbasert pensjonsordning hvor premiebetalingen kostnadsføres løpende, og ingen avsetning foretas i regnskapet. Det er ikke fondsoppbygging i ordningen og det forventes at premienivået vil øke for de kommende år.

Avtale med banksjef - ikke sikret forpliktelse

Banksjef har ingen spesiell ordning.

Årlig aktuarberegning

Storebrand Pensjonstjenester AS har foretatt beregninger i hht Oppdatert NRS 6. Beregningene baserer seg på informasjon pr 31.12.2013 og knytter seg til den kollektive ytelsesbaserte pensjonsforsikring. Beregningen av pensjonsmidlene og påløpne forpliktelse gjøres på balansedagen. De estimerte verdier korrigeres hvert år i samsvar med oppgave over pensjonsmidlenes flytteverdi og aktuarberegninger av forpliktelsesens størrelse. Det avvik som oppstår amortiseres over forventet gjenstående tjenestetid til de aktive. Arbeidsgiveravgiften er en del av foretakets ytelse og er da en del av pensjonsforpliktelsen. Arbeidsgiveravgiften beregnes før korreksjon for eventuelle uomortiserte estimatavvik. Videre er omkostningene ved pensjonsordningen inkludert i pensjonskostnaden.

Endring i pensjonsforutsetninger fra 2014

Banken må fra 2015 implementere IFRS i sin regnskapsføring. Dette innebærer for pensjoner at forpliktelsen økes. Beregninger viser at økningen ikke er vesentlig. Den økte forpliktelsen vil således få ubetydelig effekt på egenkapitalen.

Følgende forutsetning er lagt til grunn for beregningen:	2013	2012
Avkastning på pensjonsmidler	3,60%	3,60%
Diskonteringsrente	4,20%	4,20%
Årlig lønnsvekst	3,25%	3,25%
Årlig G-regulering	3,00%	3,00%
Årlig regulering av pensjoner under betaling	2,25%	2,25%
Gjennomsnittlig arbeidsgiveravg.faktor	10,60%	10,60%

Pensjonskostnader:	Sum 2013	Sikrede ytelser 2013	Usikrede ytelser 2013	Sum 2012
Årets pensjonsopptjening	1.068	1.068	0	1.308
+ Rentekostnad på pensjonsforpliktelse	1.010	991	19	1.051
= Pensjonskostnad (brutto)	2.078	2.059	19	2.359
- Forventet avkastning på pensjonsmidler	718	718	0	1.264
+ Administrasjonskostnader	30	30	0	171
= Pensjonskostnad (netto)	1.390	1.371	19	1.266
+ Resultatført estimatavvik	-57	-57	0	-151
= Pensjonskostnad	1.333	1.314	19	1.115

Hertil kommer innskuddbaserte ytelser:

Premie innskuddspensjon	136	118
Premie ny AFP-ordning	161	142
Sum pensjonskostnad	1.631	1.375

Pensjonsforpliktelser:	Underfinansiering av pensjonsforpliktelse		Pensjonsforpliktelse	
	2013 Estimert	2012 Estimert	2013 Estimert	2012 Estimert
Pensjonsforpliktelser (brutto/PBO)	-344	-625	29.346	23.366
- Pensjonsmidler (markedsverdi)	0	0	29.140	26.605
= Pensjonsforpliktelser (netto)	-344	-625	-206	3.239
+ Ikke resultatført estimatavvik	36	5	3.300	-922
= Balanseført pensjonsforpliktelser inkludert avgift	-308	-620	3.094	2.316
Inkluderer arbeidsgiveravgift med	-30	-59	297	222

Note 21 a - Ytelser til ledende personer

Banken benytter ikke aksjeverdidbasert godtgjørelse.

Ledende ansatte og tillitsvalgte	2013	2012
Lønn og annen godtgjørelse til banksjef, inkl prestasjonslønn (*)	795	773
Godtgjørelse til styrets medlemmer består av styrehonorar/møtegodtgjørelse:		
Wenche Engen (styrets leder)	84	81
Styrets øvrige medlemmer	221	203
Sum for styret	305	284
Godtgjørelse til kontrollkomiteens medlemmer består av komiteehonorar/møtegodtgjørelse:		
Christian Sibbern (leder)	20	18
Kontrollkomiteens øvrige medlemmer	29	32
Sum for kontrollkomiteen	49	50
Godtgjørelse til medlemmer i forstanderskap og valgkomite	68	90

(*) banksjef får andel av prestasjonslønn på lik linje med øvrige ansatte (likedeling), som utgjorde kr 9.750 pr årsverk for 2013 utbetalt i 2014. Banksjef har ingen spesiell ordning.

Note 21 b - Lån og sikkerhetsstillelse til ledende personer mv.

	2013		2012	
	Lån	Garanti	Lån	Garanti
Ansatte				
Banksjef	1.550	0	1.667	0
Øvrige fast ansatte	32.879	0	28.237	0
Sum ansatte	34.429	0	29.904	0
Styret				
Wenche Engen (leder)	564	0	645	0
Styrets øvrige medlemmer	2.343	0	2.198	0
Sum styret eks. banksjef og ansattes representant	2.907	0	2.843	0
Til nærstående av samlet styre og banksjef	8.959	0	8.959	0
Kontrollkomiteen:				
Christian Sibbern (leder)	0	0	0	0
Kontrollkomiteens øvrige medlemmer	304	0	259	0
Sum kontrollkomiteen	304	0	259	0
Forstanderskapet (26 medlemmer):				
Erik Furulund (leder)	0	0	0	0
Øvrige medlemmer av forstanderskapet	10.650	0	11.232	0
Sum forstanderskapet (*)	10.650	0	11.232	0

(*) Lån til 4 ansatte repr inngår ovenfor i lån til øvrige ansatte

Vilkår for lån og garantier er gitt på standard vilkår og/eller de generelle vilkår som gjelder for alle fast ansatte.

Note 22 - Spesifikasjon av andre driftskostnader

	2013	2012
Kontingenter/avgifter	221	184
Vedlikehold anleggsmidler	239	429
Revisjonshonorar inkl mva	339	250
Kostnader kredittopplysning og inkasso	182	114
Kostnader Eika Gruppen As	3.149	2.617
Andre driftskostnader	1.274	1.202
Sum andre driftskostnader	5.404	4.796

Spesifikasjon av revisjonshonorar inkl mva:

Lovpålagt revisjon	234	212
Andre attestasjonstjenester	39	8
Skatterådgivning	25	30
Andre tjenester utenfor revisjon (spesifiseres på vesentlig forskjellige tjenester)	41	0
Sum revisjon og bistand inkl mva	339	250

Note 23 - Skattekostnad

Skattekostnaden består av betalbar skatt og endring i utsatt skatt/utsatt skattefordel.

Betalbar skatt:

Betalbar skatt utgjør 28 % av skattepliktig resultat samt 0,3 % formueskatt. Det skattepliktige resultat vil avvike fra det regnskapsmessige resultat gjennom permanente forskjeller og midlertidige forskjeller. Permanente forskjeller består av ikke fradragsberettigede kostnader og/eller ikke skattepliktige inntekter. Midlertidige forskjeller er forskjeller mellom regnskapsmessige og skattemessige periodiseringer, som over tid vil utlignes.

Utsatt skatt/utsatt skattefordel:

Utsatt skatt og utsatt skattefordel beregnes på grunnlag av midlertidige forskjeller mellom regnskapsmessige og skattemessige verdier. Den del av utsatt skattefordel som overstiger utsatt skatteforpliktelse skal balanseføres når det er sannsynlig at banken vil kunne nyttiggjøre seg fordelene gjennom fremtidige fradrag i skattepliktig inntekt. Skattesatsen baseres på 27 %.

Kostnaden i resultatregnskapet korrigeres for evt avvik i fjorårets beregnede skatt og den endelig utlignede skatt.

Betalbar skatt er beregnet som følger:	2013	2012	
Regnskapsmessig resultat før skattekostnad	-31.042	11.446	
Permanente forskjeller, inkl fritaksmetoden	16.936	1.525	
Endringer i midlertidige forskjeller	-1.373	-1.202	
Skattepliktig inntekt	-15.479	11.769	
Inntektsskatt	0	3.295	
Formueskatt	822	790	
Betalbar skatt	822	4.085	
For mye (-)/for lite avsatt fjoråret	5	-80	
Endring i utsatt skattefordel	-3.809	336	
Årets skattekostnad	-2.982	4.342	
Utsatt skatt og utsatt skattefordel er beregnet som følger:	31.12.2013	31.12.2012	Endring
Positive (skatteøkende) midlertidige forskjeller			
Gevinst- og tapskonto	20	25	5
Overfinansiert pensj.forpliktelse	3.094	2.316	-778
Sum positive forskjeller	3.114	2.341	-773
Negative (skattereduserende) forskjeller som kan utlignes:			
Driftsmidler	532	496	35
Pensjonsforpliktelse	308	620	-313
Nedskrivning verdipapirer	821	1.144	-323
Sum negative forskjeller	1.661	2.261	-601
Grunnlag (- utsatt skattefordel)/utsatt skatt før fremførbart underskudd	1.454	80	-1.373
Fremførbart underskudd	-15.479	0	
Grunnlag (- utsatt skattefordel)/utsatt skatt	-14.025	80	
Utsatt skatt/(- utsatt skattefordel) 27% / 28 %	-3.787	23	-3.809

Til forstanderskapet i
Grue Sparebank

REVISORS BERETNING

Uttalelse om årsregnskapet

Vi har revidert årsregnskapet for Grue Sparebank som viser et underskudd på kr 28 109 000,-. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2013, resultatregnskap og kontantstrømpoppstilling, for regnskapsåret avsluttet per denne datoen, og en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre noteopplysninger.

Styret og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge, og for slik intern kontroll som styret og daglig leder finner nødvendig for å muliggjøre utarbeidelsen av et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Revisors oppgaver og plikter

Vår oppgave er å gi uttrykk for en mening om dette årsregnskapet på bakgrunn av vår revisjon. Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder International Standards on Auditing. Revisjonsstandardene krever at vi etterlever etiske krav og planlegger og gjennomfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon.

En revisjon innebærer utførelse av handlinger for å innhente revisjonsbevis for beløpene og opplysningene i årsregnskapet. De valgte handlingene avhenger av revisors skjønn, herunder vurderingen av risikoene for at årsregnskapet inneholder vesentlig feilinformasjon, enten det skyldes misligheter eller feil. Ved en slik risikovurdering tar revisor hensyn til den interne kontrollen som er relevant for selskapets utarbeidelse av et årsregnskap som gir et rettviseende bilde. Formålet er å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets interne kontroll. En revisjon omfatter også en vurdering av om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimaterne utarbeidet av ledelsen er rimelige, samt en vurdering av den samlede presentasjonen av årsregnskapet.

Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Konklusjon

Etter vår mening er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av den finansielle stillingen til Grue Sparebank per 31. desember 2013 og av resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Uttalelse om øvrige forhold

Konklusjon om årsberetningen

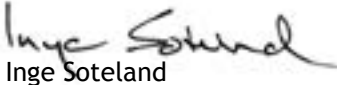
Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til dekning av underskuddet er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge,

Oslo, den 23. januar 2014

BDO AS

Inge Soteland

Statsautorisert revisor

**Kontrollkomiteens uttalelse til Forstanderskapet i Grue Sparebank
over årsoppgjøret 2013.**

Kontrollkomiteen har ført tilsyn med banken i henhold til gjeldene lover og regelverk, samt bankens vedtekter og normalinstruksen for kontrollkomiteer.

Komiteen har hatt 4 møter i 2013, foruten å delta i forstanderskapsmøte. Komiteens leder har møtt og redegjort overfor Finanstilsynet for arbeidet i 2013.

Komiteen har løpende mottatt og gjennomgått regnskapsrapporter, periodiske risikoreporter, styreinnkallinger med saksliste, styrereferater og brev fra Finanstilsynet .

Komiteen har godkjent en rekke personallån i hht. § 2-15 i lov om finansieringsvirksomhet.

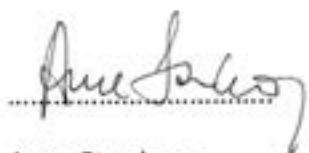
Systemer for internkontroll og stresstester synes å fungere tilfredsstillende, og det foreligger pr. i dag ingen brudd på eksterne eller interne rammer for virksomheten.

Komiteen kjenner ikke til pålegg fra Finanstilsynet eller nummererte brev fra revisor.

Årets regnskap preges av tapet på engasjementet Glåma Bygg AS. Dette må ansees som ekstraordinært og forstanderskapet er tidligere orientert om dette.

Vi har gjennomgått årsoppgjøret og revisors beretning, og anbefaler årsoppgjøret godkjent av Forstanderskapet.

Kirkenær 24.1.2014

Arne Stenberg

Christian N. Sibbern

Pia H. Mo

GRUE
*spare***BANK**

Postboks 93

2261 Kirkenær

Telefon 6294 9100

Telefaks 6294 9101

epost@gruesparebank.no

www.gruesparebank.no